

ELS DOGMES D'ESPANYA

El cap del Govern espanyol, contestant el discurs del senyor Estadella al Senat, féa afirmacions rotundes en pro de l'oficialitat exclusiva de l'idioma espanyol en totes les terres de l'Estat. Partint d'aquest caràcter exclusiu en el terreny oficial, l'orador, amb esplèndida generositat, va donar permís perquè fossin usats en el terreny particular els altres idiomes. D'una manera especial, presentà com un dogma l'oficialitat única de la llengua espanyola en tot el camp de l'ensenyament: Universitats, Instituts, escoles. Les teories del president del Consell de ministres tanquen la porta, no sols a tota eventual declaració d'oficialitat del català a Catalunya, sinó també a aquella cooficialitat modesta que de vegades s'ha presentat com a fórmula pràctica de concòrdia.

En comentar l'òrgan regionalista barceloní les manifestacions ultraunitàries del cap del Govern de Madrid, les presenta com a "dogmes del senyor Garcia Prieto". Però nosaltres creiem que, en veritat, són dogmes, no pas d'un polític espanyol determinat, sinó del món polític espanyol. Els dogmes del senyor Garcia Prieto són dogmes d'Espanya. I a base d'aquests dogmes, amb quin marge de llibertat quedaria Catalunya en matèria lingüística? Si la famosa ponència inèdita que el marquès d'Alhucemas ha ofert presentar consagra aquests dogmes relatius a la llengua, des d'ara pot dir-se que Catalunya la trobaria inacceptable, com hi trobà, ara fa quatre anys, el projecte elaborat per la Comissió extra-parlamentària.

Heu's aquí com les paraules del senyor Garcia Prieto relatives al problema lingüístic destrueixen, de fet, la petita i vaga esperança d'una ponència sobre el "problema català". Les concessions administratives que a Catalunya poguessin fer-se no arribarien a compensar el dany que al nostre esperit i al nostre ideari es faria per l'accentuació de l'imperialisme lingüístic espanyol damunt la nostra terra. En Cambó mateix deia no fa gaire que més s'estimaria una Catalunya sotmesa parlant català, que no pas una Catalunya lliure parlant en llengua estranya. Doncs així mateix podem dir que més ens estimem la Mancomunitat d'ara, que, tot essent una part insignificant de les nostres reivindicacions, usa en la gran majoria dels casos l'idioma propi, que no pas un hipotètic règim de Virreinat, amb facultats administratives més o menys amples, però amb la limitació de l'ús oficial exclusiu a favor de la llengua imposada.

Mentre les paraules que havien estat desterrades dels dominis oficials han recobrat en els darrers temps les prerrogatives més altes, i mentre avui mateix veiem a Bèlgica la lluita insistent per donar a la llengua flamenca les últimes prerrogatives que li manquen, a Espanya hi ha un cap del Govern que parla del dogma de la llengua oficial única, del dogma que imposa a un poble que té una llengua pròpia, digna i gloriosa, una altra llengua, que en aquest cas és un instrument d'esclavatge, d'humiliació espiritual.

Catalunya, triomfant, sabrà fer a trossos, amb les seves mans lliures, els dogmes de l'Estat dominador.

Carnet de les Converses filològiques

"VIDES D'HOMES IL·LUSTRES"

La Fundació Bernat Metge ha editat el seu segon volum les "Vides d'homens il·lustres", de Corneli Nepos. Després de la profunditat metafísica de Lucreti, aquestes breus cròniques plenes, senzilles, admirables, de Corneli Nepos, escauen molt bé. En la galeria dels clàssics llatins, l'historiador de la "Chronica", el narrador dels "Exempla", l'amic de Ciceró i de Cato, no llua amb una resplendor massiva, però seria sempre un model de prosa trencada i d'historia didàctica. Corneli Nepos subratlla amb seny i amb els caps de capitans: els cabdills d'Àtil·la, d'Esparta, de Cartago, són models de virtuts, i llurs vides són objectes amb un esperit de joventut, de vigor, d'encara jovent dels romans. Corneli Nepos no té la història freda, ni pamflet o al·locució. La vehemència que l'encanta quan segueix amb pas la llengua de la vida d'Alcibiades o de Tàl·les, dona a les paraules de Corneli Nepos un batec ardent d'artística política.

El doctor Manuel de Montoliu ha traduït al català l'obra de l'historiador grec i l'ha fet precedir d'un bell estudi erudit i clar. El nostre il·lustrat historiador ha dit en un català molt bonic, discret, polit, just, concisíssim, les biografies exemplars de Corneli Nepos.

Ship-boy

— "La Vie Austère" de M. A. B. (1923), ha estat editada—cal no oblidar-ho—aràries a l'editor, muntada del Casal Català de París, que té amb aquesta empresa la seva obra de divulgació de la cultura catalana a l'estranger. Muntada a nova conferència patriòtica ben sorrida.

— Sembla que dintre d'aquest mateix any, l'escriptor E. Ramon i Dalmau recollirà en un volum, que portarà el títol de "Contes del malaguanat Joan Badia, de Ginena".

— Les "Publicacions Empordà" publiquen la immediata aparició del seu setè volum, que continuarà les contribucions promissores en els Jocs Florals de Girona i d'Empúries. Després d'altres llibres d'èxit, els següents: "Any vintè", d'Enric Corominas; "Bellunà", de J. Puig-Pujades; i "Mosaic", de Victor Català.

Cal anar molt en compte en l'ús dels mots arcaics. En diferents ocasions hem dit notar els perills que corre la llengua en mans dels arcaïstes poc experts. Si no es posa un atenció al gust immoderat pels mots antics, els arcaïstes esdevindran un flagell comparable als descastellants a ultrança que patim any encara, aquells que prefereixen caldre a caldre, malloble a malloble, ambent a ambent, perquè en la terminació de caldre, en l'abstracció de la j en malloble, en el difròng de ambent creixen veure l'empenta de la influència espanyola.

Un col·lega nostre ens fa notar que no és ja solament la significació dels mots arcaïques que són començades errades, sinó encara en forma material. Els arcaïstes esdevindran un flagell comparable als descastellants a ultrança que patim any encara, aquells que prefereixen caldre a caldre, malloble a malloble, ambent a ambent, perquè en la terminació de caldre, en l'abstracció de la j en malloble, en el difròng de ambent creixen veure l'empenta de la influència espanyola.

P. Fabra

La situació a Europa

A Lausana els delegats aliats han celebrat una reunió per examinar les instruccions rebudes dels respectius Governos, que han resultat estar d'acord sobre la resposta que s'ha de donar als turcs.

El Sant Pare ha tramès al cardenal Gasparri una carta sobre les reparacions. En ella es suggereix si no seria millor substituir l'ocupació territorial per altres garanties.

Continuen les gestions de monseïgnor Theunis per resoldre l'orol belga segons els seus punts de vista: la Universitat de Gant i el servei militar. El primer projecte consisteix en fer voluntàriament els cursos en francès o flamenc, excepte en alguns que caldria fer-los en la llengua no escolida.

LES RADIOCOMUNICACIONS EN TEMPS DE GUERRA

Per comprendre els avantatges de l'actual era de radiocomunicacions en les guerres marítimes basta de fixar un moment la nostra atenció en les guerres d'altre temps, per exemple, a l'època nelsoniana, d'altra part tan rica en ensenyaments estratègics. L'única comunicació ràpida existent entre l'almirallat de Londres i les bases navals metropolitanas de Plymouth, Portsmouth i Deal era constituïda pel telègraf primitiu, i mancava tota altra comunicació amb els teatres d'operacions llunyanes, per exemple, amb la Mediterrània, que, com és sabut, fou un dels bacinis més importants on es desenvolupà l'epopeia nelsoniana. D'aquests bacinis, recorda la Revista Marítima les notícies expedides a Londres per mitjà de correus embarcats en naus veloces, els quals reportaven després les instruccions a la flota. Les preocupacions constants dels almiralls d'aleshores eren de tenir el màxim nombre de naus d'exploració destinades, ultra l'espionatge de l'enemic, a comunicar-se amb el Govern, i aquest amb les varies unitats de la flota. Moment hi va haver en el qual la marina anglesa comprenia 317 fragates i 240 vaixells de lluna. Avui semblaria impossible de fer la guerra amb aquests procediments. Basta recordar que el report de la batalla d'Aboukir, consignat el 7 d'agost de 1798 en les àgules egípcies a la petita i veloc nau "Narciss", arribà a Londres després de vuit setmanes i fou publicat al Times el 3 d'octubre. Quina diferència amb els temps actuals! La victòria de Sturda contra Von Spee, per exemple, el 8 de desembre de 1914 a les illes Falkland, es coneixia a Londres per mitjà de la premsa, deu hores després.

La Política

"NOSTRA PARLA"

El dia 20 de juny de 1707, després de vint anys de patriòtics catenalls, Felip V publicà un Decret abolint les llibertats de València i declarant-la unificada amb Castella "per el just dret de la corona que ve ella han hecho mis armas".

En l'Universitat d'aquesta data, la Societat Catalana de "Nostra Parla" ha creat a la Societat Valenciana el següent telegrama:

"En commemorar convida València, 'Nostra Parla' s'incor a vobis, dirigint llibertat proproa—Comitè Executiu."

VISITA A EN DELCLOS

La Jovenut Nacionalista "La Foly" farà una visita col·lectiva al form nacionalista En Joaquim Delclos, enra emprenedor per la causa de la Patria, diumenge, dia 1 de juliol, a la qual es podrà veure la assistència dels seus associats.

Punt de reunió: Plaça de Catalunya, davant l'edifici de Sorrià, a un quart de nou del matí.

Full de dietari

UNA REVEL·LADA

Algun dia — algun dia! — s'esdevé que no hi ha cap assumpte. La cosa que no falla és el robatori de carteres amb una màquina de pistols. El dia que no robem les butxaques d'un ciutadà, encara les butxaques de quatre ciutadans.

Françament trobo que la freqüència d'aquest fet, ultra arxivada a les pàgines barcelonines de la seva característica dolor, representa una enorme reculada en la història del robatori de carteres.

La civilització havia creat, no sé si a començament del segle passat o una mica més ençà, un especialista en el robament de carteres que, no cal dir-ho, s'ha anomenat carterista.

El carterista és un fill-espasa, si volen—de la civilització que ha creat les grans aglomeracions urbanes, la gran indústria, al torn de robats anomenats el bitllet de Banc. El carterista és una tècnica. L'ha adquirida després d'un seguit d'estudis de psicologia i de munt d'uns de practiques. Direu que valdria més que tot aquest hàbit de Dén d'olors els hagués dedicat a adquirir una altra tècnica de ferent de la d'espionatge en ple dia les carteres de la butxaca dels ciutadans amb una perfecció d'espionatge. Qui ho nega?

Jo només reit: l'espionatge del carterista per pensar al costat de l'exemple d'aquests homes que s'ocorren en la senyoria i, pica en molts, am amollar la carterista. Aquests homes violents, sense cap altra, sense cap altra, operant amb l'espionatge de la barra, representen un retràs deploràble.

Fem una excepció. El carterista és a l'arracada, com el dentista nord-americà és a l'arracada-queixals d'aire lliure.

Carles Soldevila

La pèrdua de les llibertats valencianes

La conseqüència més fatal

Amb tot i haver perdut el nostre Reialme la seva llibertat, amb tot i haver vist foragada la seva llengua dels Consells i de la contralació pel fet d'haver-se decanat en la guerra de Successió al tron de l'Espanya (1701-14) contra Felip V i a favor de l'Arxiduc Carles d'Àustria—príncep que havia jurat solemnement a la Catedral respectar nostres furs—no fou aquesta la resultant: més dissolada.

La més gran desgràcia per al Reialme valencià — aquest Reialme nascut en 1238 a la nova vida de la civilització cristiana i europea com a fruit de l'expansió de la nacionalitat catalana amb gent de la seva raça, llengua i dret: aquest Reialme que amb el d'Aragó i el Comtat de Catalunya anà a l'Orient, veient després sos fills ocupar els més alts càrrecs de Grècia; aquest poble, en fi, que va ésser el més constant en exigir dels seus reis el jurament de fidelitat al privilegi d'Unió Perpetua per tal que mai no es rompés la confederació catalano-aragonesa—fou la pèrdua de la consciència de la seva unitat i cohesió, ocorreguda molt abans de la luctuosa data de 29 de juny de 1707 en la qual valencians i aragonesos vieren arrebassades les llibertats llurs pel Decret de Felip V, signat al "Real Sitio del Buen Retiro".

Prova palesa del que diem és que amb anterioritat a aquesta data, en ple règim foral, essent el nostre idioma l'oficial, En Felip Cebrían Arce escriu ja en castellà el "Libro de Ceremonial" del Consell de la nostra ciutat.

No menys significatiu és el fet que en virtut dels corrents absolutistes del segle XVII que seguien als esgarissats del Renaixement, el nostre poble havia denegat la reinclusió de Felip IV d'Espanya el Privilegi d'Inseparabilitat, que venia a confirmar l'elecció dels seus consellers a la sort, en substitució d'aquella altra elecció directa que regia quan se sentia fort i lliure.

El mal provenia de lluny. El Conqueridor s'havia vist obligat a repartir les terres valencianes entre catalans i aragonesos per haver-lo ajudat uns i altres igualment en la conquesta del Reialme, i així plan-tejava des d'un començament una duplicitat lingüística que sens dubte, i com ja diu el cronista clàssic En Brander, hagué de produir aleshores forts disgustos al gran rei.

Altra realitat perillosa per a la conservació de la llengua suposava el fet de trobar-se la nostra terra envoltada entre regions de parla castellana. Llevat de la frontera de la Catalunya estricte, la geografia, doncs, no havia d'ésser menys amaraadora per precipitar més prompte que ho valgués la tòia de la tirania, la devastació d'aquell esperit catalanès que parlava nostre poble en els seus bells dies de glòria.

Ben de dir, no obstant, que en mirar-se la decadència de Catalunya—i en dir de Catalunya comprenem també València—com a resultat de la sentència del Compromís de Casp, el nostre poble no havia perdut encara, malgrat el disset del rei de Sant Vicens Ferrer, la seva consciència de catalanitat; recordem, si no, que tots els elements de rebu de la ciutat, d'Argel, i que amb els catalans havien tingut contribuïts a Vinaròs per tal d'eliminar-lo rei, i al dir, també, que viva era encara aquesta sublimitat racional de València amb Catalunya en arribar l'hora fatal de la caiguda de la nació catalana assolada per la Guerra de Successió, puxa que durant l'angonisme setge i bloqueig de què fou víctima Barcelona (1714) s'im-provisaren aquells ardis regiments de valencians que con-fongueren llur sang amb la dels assetjats, probablement perquè en aquella veien per instint el foc sagrat de la Patria.

Degut al Decret de 29 de juny de 1707 que començava en aquest article, i no al Decret de Nova Planta de 1716 que donà amb posterioritat el rei Felip V a Catalunya, creiem ja rompus dels vincles jurídics que ens lligaven a Catalunya i a Aragó, significats primerament pel Consell Reial i després pel Consell Suprem d'Aragó. Però en aquest ordre el mal també

provenia de lluny, puix tant és així que si València i Catalunya haguessin tingut un Parlament únic, com deia el jurista i polític espanyol En Salustia d'Oñazaga en son discurs d'ingrés a l'Acadèmia de la Història, encara seria avui autònoma tota la raça catalana. És a dir, que hauria estat aleshores aquest orient peninsular un altre Portugal.

Fou aqueix, potser, el més gros error polític de Jaume I, portat de la generosa cavallerositat que tan noblement el distingia, error encara més gran si es considera que no portà les seves armes sempre victorioses fins a Almeria per tal d'endronir les terres conquerides i que conseqüent amb son caràcter, adhéu codi el Reialme, allavors ben català, de Murcia a son gendre el rei de Castella Alfons X, dit el Savi.

Avui, degut als repetits cops rebuts del poble castellà—nostre rival de raça, llengua i història—i de l'atonia i descastament propis, València no sols ha perdut la consciència com a "major partida de Catalunya", segons escrivia l'Eximenes, sinó la d'ella mateixa com a poble aforat. Això es reflecteix sobretot quan al primer, per una cadena d'escriptors que potser començà en el segle XVI (Antoni Viciano) i que s'estén fins als nostres dies (Querol-Fullana), que afirmen categòricament el seu llinatge catalanès o be el neguen en una preu d'independència de l'antiga metrópoli; i quant al segon, en la castellianització o espanyolització actual, que no és sinó una prova ben clara de la seva feblesa, perquè en trobar-se sense l'aglutinant de l'esperit nacional de l'avior que l'enfortia, en compte de seguir el seu germà de raça en la seva lluita per la llibertat, va a parar a besar la mà dels que militaven a sang i a foc la seva personalitat gloriosa.

Es per això que la senyora catalana sempre volgué es- quarterada mentre no s'incorpora a la Catalunya estricte les altres terres de nostra llengua. Com esperar-ho de València? Sols que l'incipient nacionalisme d'avui aconsegueixi vèncer semblant a la catalana, és a dir, quan arribi a aquella energia i estridència que d'ell ha tingut, recentment, un diari "amigo" de Madrid.

I de què això esdevingui ja s'encarrega qui s'encarrega l'Excmo. Poder central amb el trache de parlar que ens dona —ja que aquesta "presència" que és de les penúltimes en tributar a l'Estat espanyol és, en català, la 21 en ordre d'importància—, i només la que comprensible comunitat dels polítics valencians, que començen tal abandó, mentre veuen com progressen altres regions de menor importància que la nostra, tan sols pel favor del règim.

Eduard Martínez Ferrando

DEL CENTENARI DE PASCAL

Els francesos han vingut celebrant aquest dies el terç centenari del naixement de Pascal, el gran àlgebra i matemàtic. A la Biblioteca nacional de París s'han conservat els manuscrits que després de la seva mort els haurien rebut en un album, i que formen els famosos "Pensaments". Un gràfic francès, Edmond de Rougemont, ha curat d'examinar aquests es- crits, i segons ho que publica la Il·lustration, ha interpretat que aquests assemblaven sobretot una impressió d'extraordinària manifestada per la desigualtat de les lletres. I aquesta impressió d'extraordinària no és deguda a l'atzar o al caprici. "Si hom cerca d'instaurar aquest moviment lògic, diu Rougemont, hom es dona compte d'un gran despesa d'energia i que la mà que escrivia oïa els impulsos d'un sistema nerviós vibrant, impetuós i volutori. Amb tot, Pascal no apareix un impulsu malgrat l'excitament de la seva sensibilitat". Rougemont continua dient que l'escriptura de Pascal denota la rapidesa de l'activitat intel·lectual; el retard entre la concepció ultra ràpida i l'escriptura accelerada, impressiona: només es troba en Napoleó i en Beethoven. Un altre caràcter de l'escriptura de Pascal és la seva immutabilitat: "l'escriptura és generalment lleugera i neta, i quan hom pensa que fou tracada amb una ploma d'oca, hom se sorprèn de la gran fermesa dels trets que coincideixen amb l'alegria". És sabut que els "Pensaments" foren escrits per Pascal durant la greu malaltia que el portà a la tomba.

Entre el clericalisme flamenc i el feixisme való

La crisi belga

El moviment flamenc està dirigit per la clereia. En cap país d'Europa, llevat de certes contrades d'Espanya i d'Itàlia té la força que té a Flandes. El clericalisme flamenc és més aviat curt d'esperit, tanent a la tradició i al rit i la seva lluita contra el francès és certa manera la seva lluita contra el modernisme. El francès són les idees noves, la modernitat davant de la fe, el dubte i el dolor de la cultura dels nostres dies que la raça flamenca desconeix encara. Els advocats—la burgesia flamenca—nacionalistes, dirigeixen el moviment darrera dels capellans. Aquests, en època d'eleccions surten al davant de la pàgessa a votar pels seus dipu- tats.

A les ciutats, el moviment és principalment escolar. S'han pogut veure en aquests darrers mesos, en la pacífica Bèlgica, actes insuïtats. Els estudiants de Brussel·les escrivien un dia sobre el professor Vermeiren, que és partidari de la Universitat nacional flamenca, a Anvers, els estudiants flamencs han envaït i devastat les escoles franceses, i a Lovaina, la casa del professor Schéps, partidari del francès, ha estat assaltada tres vegades en pocs temps.

Els diaris que porten la campanya valona, parlen amb un odi i una ironia dels flamencs, com si amb ells fossin en guerra. Al costat d'això, les relacions de catalans i castellans són un polímini.

Així trobarà antipàtiques a Catalunya, les filtracions clericalistes del nacionalisme flamenc. Però hem de dir, per dir tota la veritat, que si els flamencs són clericals, els valons són feixistes. Els valons per lluitar contra els mètodes parlamentaris que pel sol fet d'ésser els flamencs més nombrosos són al seu favor, han creat una "Lliga Nacional Valona" que té la direcció central a Liège. Les figures més eminentes de la mitologia d'aquesta Associació són: naturalment, Messiahi, Mantras i Daudet.

Els valons estan en minoria. Per tant, el Parlament, el Govern, els faig de les mans. La resistència contra la majoria s'organitza sobre els mètodes feixistes. Antiparlamentari, antiparlamentari, antiparlamentari, per tant, el moviment de resistència. El feixisme való va superar la crisi de disgregament atenció els òrgans de govern, que han federat la cada dia creixent preponderància flamenca. La força llatina de Bèlgica—dura—s'ha dispersat en les combinacions parlamentàries, en l'internacionalisme i en els grups afers bancaris. Cal alçar la marea. El feixisme való és, doncs, primer, un moviment antiparlamentari; segon, un moviment contra el Govern social del Parlament. I la teoria és la del nacionalisme que Mantras va escampant per tot Europa, a través de la seva obra política-politico-socialista.

La "Lliga Nacional" a Bèlgica fa molta propaganda no solament pública, sino privada. Aquesta propaganda privada és la més característica d'aquest feixisme i el que el distingeix de l'altre. Té un punt de majoria, aquesta Lliga, curtos per ésser admesa a la "Lliga" cal ésser presentat per un membre anterior, anomenat "padri". El seu membre ha dret de nominar el seu "padri" o els membres que per la seva propaganda hauran entrat a l'Associació, però no té dret de nominar els membres que han entrat anteriorment a la seva admissió. És un moviment organitzat en forma de cadena. Cada "padri" fa la seva cadena. Les llines noves no poden relacionar-se amb les llines invisibles que neixen als seus flancs. La "Lliga Nacional" justificava no la guerra temps, en un manifest, aquesta organització misteriosa:

"El mal que es tracta de combatre—deia—té arrels profundes. Raui, abans que tot, en el sistema d'organització dels grans partits polítics, que disposen de massa milions per orientar i dominar el pensament de les masses — diaris subvencionats, fons secrets, serveis d'informació, clients llatents, jerarquia organitzada. Darrera de les façanes il·luminades de les organitzacions polítiques hi ha sempre organitzacions reservades, les quals, en definitiva, són qui dirigeixen la política del Govern. No hi ha ones, més que un mitjà per combatre: acostar-s'hi amb les seves mateixes armes, no a la llum del sol, sinó amb lentes i profundes filtracions."

La "Lliga Nacional" vol actuar per sobre dels partits polítics. "Sobre de les tendències polítiques contradictòries—diu en comentari preliminar als statuts de la Societat—hi ha unitat una i indivisible de Bèlgica, perquè abans d'ésser socialista, liberal o catòlic, el ciutadà belga és simplement ciutadà belga". La "Lliga" és contra les il·lusions socialistes i els "obits d'absència de dignitat nacional" dels partits liberals i catòlics, "complices actius o passius dels que sabotegen la unitat nacional". El feixisme való és, doncs, actiu, una bona llista de subvencionadors ocults, una pila de panots que s'ajunten a diaris de propaganda. Però fins ara, el feixisme való és actiu.

Els problemes vius de Bèlgica són eufemísticament explotats per la "Lliga Nacional". Les reparacions alemanyes, la ruïna del canvi, el deute públic, la "rehabilitació dels traïdors i dels venuts", o sigui els que acceptaren la dominació alemanya durant la guerra, l'exaspació de la lluita de classes, les darreres vagues, l'efectuant hipocrítica, l'automilitarisme, etc., etc., totes les qüestions, en un mot, que formen la xarxa de la política interior belga, són aprofitats pel moviment való per flanquejar la qüestió central, que és la qüestió flamenca.

Tant el nacionalisme flamenc com el feixisme való, són moviments que són en els inicis, però que poden tenir, demà, conseqüències considerables. Sigui la que sigui la solució que tingui la crisi del Govern Theunis, cada dia més laboriosa; sigui la que sigui la combinació parlamentària que es faci — o sobre els catòlics, o sobre la maçoneria o sobre els socialistes—és un fet que el nou Ministeri no atura pas el curs de la història. Cere que per ara, aquestes notícies bastarien per donar al poble belga una idea clara dels moviments que treballen a Bèlgica.

Ens permetrem només, en una darrera nota parlar de co que ha aconseguit el nacionalisme flamenc. Així—dintorn d'ho que podem pensar—és la dominació flamenca de durant la guerra. És una mena d'herència que hem d'atendre el general Von Bismarck i el Ministre Rinnens.

Jospe Pla

(Acabada.)

Una Lliga de higiene mental

No hi gaires setmanes aquesta nova lliga celebra a París un congrés en el qual participaven moltes nacions, angleses, belgues, italians i americans. El delegat dels Estats Units era el doctor Clifford W. Beers, que fundà la primera associació d'higiene mental. Què era aquesta la Universitat de Yale, per l'excés de la sang. Beers ha pres de desordres psíquics que s'atribuïren a romandre durant algun temps a un cop absolut. Un cop gran, decidí desfer-se d'aquests i presentar als altres del mal que una mena d'higiene mental havia produït en ell. I així un moviment a tot America per atendre aquesta idea que cal tractar de la salut de la ment com hom tracta de la del cos i que és necessari de predir a aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics, aquells que poden tornar furs a causa d'una activitat mental. En el congrés els assistents podien subvertir de relleu l'horor d'uns o quasi tots els països en privar de llibertat als malalts de la ment per guarir-los. Nombre aquells que venen als manicomis, sempre segons els congressistes de París, haurien de convertir-se en llibertats. Els malalts de la ment són aquells que són afectats de desordres psíquics,

FINANCIES I COMERC

COTITZACIONS DEL DIA 28 DE JUNY DE 1923

BORSI MATI				BORSI NIT				DIVISES ESTRANGERES				BORSA DE MADRID				BORSA DE PARIS				CANVI DE L'OR				MERCAT DE COTONS			
Nord.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Franc.	121.50	42	42	Interiors	71.43	Com. 1 mes	71.43	Londres.	750.75	750.75	750.75	750.75	Monges or Alfons	125	125	Cotitzacions de: 28 juny 1923			
Alacant.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Suissos.	121.50	42	42	Amortizable 0/0	71.43	Amortizable 0/0	71.43	Bèlgica.	750.75	750.75	750.75	750.75	" Alfons	125	125				
Andalus.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Liures.	121.50	42	42	Exterior 0/0	71.43	Exterior 0/0	71.43	Espanya.	750.75	750.75	750.75	750.75	" Alfons	125	125				
Colonial.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Corones	121.50	42	42	Banc d'Espanya	71.43	Banc d'Espanya	71.43	Italia.	750.75	750.75	750.75	750.75	" Alfons	125	125				
Gran Metrop.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Corones	121.50	42	42	Banc Esp. Rio Plata	71.43	Banc Esp. Rio Plata	71.43	Nova York.	750.75	750.75	750.75	750.75	" Alfons	125	125				
F. C. Metrop.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	C. Tereosiovaques	121.50	42	42	Tabacs	71.43	Tabacs	71.43	Portugal.	750.75	750.75	750.75	750.75	" Alfons	125	125				

BORSA TARDA				BORSA DE LONDRES				COTIZACIONS FERROCARRILS				AIGUA, GAS I ELECTRICITAT				ACCIONS				ACCIONS VARIES				ACCIONS VARIES			
Nord.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Manresa Berga	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Banc d'Espanya	100	100	100	100	C. Gril. Tabacs	100	100	100	100	100	100
Alacant.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	U. Gral. Tram.	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Banc de Vilanova	100	100	100	100	C. Trastabasco	100	100	100	100	100	100
Andalus.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Tramvies BEO	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Banc de Catalunya	100	100	100	100	C. Trastabasco	100	100	100	100	100	100
Colonial.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	St. And.	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Credit i Banca	100	100	100	100	C. Trastabasco	100	100	100	100	100	100
Gran Metrop.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	Sarria-Barcel.	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Canal Urgell	100	100	100	100	C. Trastabasco	100	100	100	100	100	100
F. C. Metrop.	115	67.0	67.50	71.50	67.30	67.50	71.50	hert. catalans	4.00	4.00	4.00	C. Fluvi. Elct.	4.00	4.00	4.00	Canal Urgell	100	100	100	100	C. Trastabasco	100	100	100	100	100	100

MERCAT DE COTONS				MERCAT DE COTONS				MERCAT DE COTONS				MERCAT DE COTONS			
NEW YORK	Diso.	100	100	NEW YORK	Diso.	100	100	NEW YORK	Diso.	100	100	NEW YORK	Diso.	100	100
LIVERPOOL	Diso.	100	100	LIVERPOOL	Diso.	100	100	LIVERPOOL	Diso.	100	100	LIVERPOOL	Diso.	100	100
NEW ORLEANS	Diso.	100	100	NEW ORLEANS	Diso.	100	100	NEW ORLEANS	Diso.	100	100	NEW ORLEANS	Diso.	100	100

VALORS QUE ES COTITZEN A LA BORSA DE CATALUNYA I NO ESTAN ENCARA INCLOSOS A LA COTITZACIO OFICIAL

Valors	Ant.	Crnt.
Traction 7.0/0 1921.	100.00	97.75
Traction Preference 7.0/0.	100.00	97.75
C. E. Colonització 6.0/0.	96.50	96.50
Foment: O. I. C. 6.0/0.	95	95.30
Bons Exposició 6.0/0.	97.25	98
P. Catalunya 6.0/0.	96.75	97.50
E. Gremialista 6.0/0.	95.50	98
S. A. G. 6.0/0.	94.25	94.25
M. Potosí a Suria 7.0/0.	95.50	
L. Metrop. 6.0/0.	99.75	99.75
D. R. Barcelona 6.0/0.	100.00	
Hotel Ritz 7.0/0.	95	
Ajuntament Sevilla 6.0/0.	99.50	97.75
Productes Fierls 6.0/0.	99.50	97.75

A LAUSANA

Les delegats han arribat a un acord final sobre la resolució a donar als llocs

París, 28. — Segons comunicacions dels periodistes d'aquesta capital, ha arribat a Maris el senyor Massigli, secretari de la Conferència de Lausana, portant una declaració col·lectiva elaborada pels aliats, la qual té per objecte de posar fi a l'obstrucció practicada per Turquia en les qüestions del Deute i concessions.

Tant aviat com els tres Govern aliats interessats en això hagin arribat a un acord sobre la resolució que convingui donar, els dits Governats practicaràn una gestió col·lectiva a Lausana. — Havas.

REUNIO D'ELS PLENIPOTENCIARIS ALIATS I ELS PERITS FINANCERS

Lausana, 28. — Aquest matí ja la residència del delegat anglès es reuniren els plenipotenciaris aliats i els perits financers.

ELS ALIATS DELIBEREN SI LA NOTA A ISMET PAIXA HA DESSER LLURADA O TRAMESA

Lausana, 26. — Els delegats aliats deliberaren respecte de si seria citat Ismet Paixà per llur-li la nota col·lectiva o si la susdita nota hi seria tramesa. — Radio.

L'ACTITUD D'ELS ALIATS SOBRE LES QÜESTIONS QUE QUEDEN PER RESOLDRE

Lausana, 28. — Avui es reuniren els delegats de les potències invitants un Consell interaliat per redactar la nota conjunta que serà lliurada a Ismet Paixà exposant l'actitud dels aliats sobre les qüestions que continuen en suspens.

Quan a la signatura definitiva del tractat, es dirigirà al Govern rus dels Soviets una invitació per a la signatura del conveni sobre el règim dels Estrets. És probable que Txitxerin contesti d'una manera negativa la invitació, puix com es recorda al Govern rus es negà ja prendre part a Berna en una conferència relativa al règim dels ferrocarrils, amb el pretext que la seguretat dels seus representants no està suficientment garantida en territori rus. — Radio.

EL GOVERN D'ANGORA DENUNCIA AL CONCESSIO CHESTER

Constantinoble, 28. — El corresponent de l'Agència Reuters declara que el Govern d'Angora ha denunciat la concessió de Chester.

La causa d'aquesta determinació sembla ésser el no haver executat els representants del grup Chester, dins del termini per això fixat, les estipulacions de la dita concessió relatives a les explotacions agrícoles. — Havas.

TANGER

Avui se celebrará a Londres la primera reunió de la Conferència anglo-franco-espanyola

Londres, 28. — L'Agència Reuters publica la següent informació: Demà, a les onze, i al ministeri d'Afers Estrangers, es reuniran per primera vegada els representants d'Espanya, França i Gran Bretanya, encarregats d'estudiar la qüestió de Tànger.

Les reunions que celebrin no tindran caràcter de Conferència pròpiament dita, puix el comitè d'aquests representants es limita a tractar, mitjançant un profund estudi de l'assumpte, de trobar unes Bases que permetin que es reuniscin després amb alguna probabilitat d'èxit favorable, una Conferència hispano-franco-anglesa.

Avant les marcadures divergències que es creu separen les parts interessades, no hi ha ningú suficientment optimista per fer pronòstics sobre el resultat de les reunions que comencen demà. — Havas.

ELS DELEGATS FRANCOSOS A LA CONFERENCIA SOBRE TANGER

París, 28. — El president de la delegació francesa en la Comissió de tècnics de la Conferència que es celebrarà a Londres per a tractar de l'Estadut de Tànger, és el senyor de Beaumarchais, sub-director dels assumptes d'Àfrica al ministeri d'Afers Estrangers.

Els altres delegats són els senyors Reynaud i De Solier. Demà sortiran cap a Londres. — Havas.

EL "TIMES" I LA QÜESTIO DE TANGER

Londres, 28. — El "Times", ocupant-se de la qüestió de Tànger, diu que en realitat la intransigència del Govern espanyol tendeix a ajornar la reunió dels perits amb l'objecte d'ajornar també indefinidament la conferència.

La impressió en els cercles anglesos és que l'actitud anglesa s'acosta més al punt de vista francès que a l'espanyol. — Radio.

Referint-se a les actuals converses de Londres, un corresponent de la "Depeche" escriu que el problema de Tànger és a la vegada un problema africà, un problema de política general, del qual hom no en surtirà sinó per mitjà de laborioses discussions. Hom pot fins i tot preguntar-se si l'hora ha estat psicològicament ben escollida per emprendre'l. Les relacions de França i de la Gran Bretanya, en particular, no són pas tan harmòniques com convindria per debatre un tema tan espinos.

Seny de dubte, tenim, pel cantó espanyol, adversaris acarnissats i els partidaris orbes d'un Tànger espanyol continuen desenvolupant una campanya ardent. Però l'opinió popular és molt lluny d'esser tan inflama da com l'ambició dels leaders de la més Gran Espanya.

Cita, a continuació, uns paràgrafs de l'"Heraldo de Madrid", on el diari espanyol creu que la incorporació de Tànger a Espanya complicaria encara més el problema marroquí: "En aquest cas, escriu l'"Heraldo", els 100.000 homes que pensament asseguren ara l'ocupació

de la zona espanyola, no bastarien. Caldria exigir del país nous sacrificis i l'horitzó, per comptes d'enslucir-se, esdevindria encara més amenaçador."

Del cantó d'Espanya seria, doncs, possible de negociar amb utilitat en les conjuncions presents. Però l'oposició anglesa resistirà molt més. Es amb la diplomàcia anglesa que cal comptar sobre tot. Lord Salisbury ha presentat a la Cambra dels Lords el projecte del Govern britànic concernent a la transformació de Singapur en una poderosa base naval, podent rebre la major part de la flota de guerra britànica i disposant de grans dipòsits de petroli.

Els milions gastats a Singapur, ha dit, podrien ésser només una mitja despesa de no ésser assegurades les comunicacions entre la mar del Nord i l'Oceà Índic, així és, si Gibraltar, Malta, Suez i Aden perdessin el valor estratègic que tenen avui. La Mediterrània és el centre de l'Imperi britànic i Malta és una de les principals bases de la seva flota. Però sense la dominació absoluta de l'estret de Gibraltar, la Mediterrània no seria de cap valor per a Anglaterra. Creixent la força dels submarins i la potència dels nous canons francesos, Anglaterra s'estorçaria a mantenir França tan allunyada com fos possible de l'estret.

Heu's act molt notament exposada la tesi anglesa, per a la defensa imperial de la Gran Bretanya. És molt probable que els experts britànics reconeixen la sobirania nominal del Soldà d'Almunt Tànger. Farien, però, els possibles per limitar l'acció de França per mediació del Soldà.

La Gran Bretanya reclama una neutralitat completa de la ciutat des del punt de vista estratègic i un règim comercial que ofereixi garanties absolutes de llibertat a cada país. A la vegada, desitja que siguin efectuades reformes municipals per donar més vida a Tànger, que és actualment administrada per diplomàtics.

No cal esperar, doncs, grans resultats de la conferència de Londres.

FORTES PEDREGADES

Montpeller, 28. — Han caigut pedregades en algunes regions del Gard i de l'Herault. Els danys soferts per les collites són molt importants. — Radio.

L'ESTRANYA DESAPARICIO DE M. QUEMENEUR I LA FAMILIA HA RECONEGUT LA MALETA I ELS OBJECTES TROBATS

Brest, 28. — La maleta i els objectes de M. Quemeneur, conseller general de Finistère, descoberts a l'Havre, facia de sang, han estat formalment reconeguts per la família. Malgrat això es tenen alguns dubtes sobre l'autenticitat d'algunes inscripcions del carnet de viatge de M. Quemeneur i sobre un document trobat a la maleta que és un contracte privat del 22 de maig últim entre M. Quemeneur i M. Sazener, respecte de la venda d'una propietat. Aquest darrer ha estat citat a París per comparexer davant del jutjat. — Radio.

Ben preparada em fa figa sempre, sempre, sempre...

Potser tindrà aptituds per esdevenir un "amateur", un "causer", un "touriste", professions que no tenen ni nom en el nostre país i que més aviat són un sistema de despendre diners que no un mitjà de guanyar-ne.

He estat preceptor d'una casa benestant; memorista en una entrada del carrer del Carme; dependent d'un vete-i-fils, repartidor de diaris, cobrador de cadures en una església. En lloc m'han deixat temps d'ensinistrar-me en les feines de l'ofici, ni tan sols d'aprendre el vocabulari. A tot arreu he tropat amb persones impacients que davant qualsevol vacil·lació m'han dit: "Senyor Catarineu, ja en tenim prou".

Ja en tenim prou! Tothom en té prou. Fet i fet, l'únic que en té prou són jo, el senyor Catarineu!

La vibració sarcàstica va es-trenant-se sobtadament. Feia cinc hores que César August Catarineu caminava a l'atzar pels carrers de Barcelona. Havien refet la seva història sota aquella claror hivèria i verda que s'encén dins el cervell després d'un llarg insomni. Estava absolutament desesperat. Esguardava el cel entre el doble rengle de les cases i li semblava com si s'hagués a un canal d'aigua profunda, templatada, plena d'oblit... Ah, si l'ansia de morir fos prou per extingir la vida! No faria una passa més. S'avorraria tot d'una com una es-sència lleugera.

Quin món tan estúpid! Ahue

LES REPARACIONS

Una carta de Pius XI al Cardenal Gasparri expressa el pensament del Vaticà

Roma, 28. — Sa Santitat ha adreçat al cardenal Gasparri, el qual fou el seu representant a la Conferència de Ginebra, una carta en la qual declara que creu que es un deure de la Santa Seu fer oir la seva paraula, en els actuals moments en què es preparen noves negociacions diplomàtiques, pregar a tots aquells que tenen en l'ulls mans els destins dels pobles, que examini les diverses qüestions sotmeses a l'ur deliberació, especialment la relativa a les reparacions amb gran atenció de miras i amarat d'un intens esperit cristià.

Afegeix que si el deutor dona proves fàcils de bona voluntat, invocant la necessitat d'una decisió imparcial acomodada als límits de la seva solvència i si promou sumissament referències exactes de les seves disponibilitats, a justícia i l'interès dels creditors semblen reclamar que no s'exigeixi al deutor que no podrà donar sense consumir els seus recursos per complet i la seva potència productora.

Es igualment just que els creditors estiguin en possessió de garanties proporcionades a la importància de llurs crèdits i per això s'hauria de tenir cura d'examinar si cal o no mantenir l'ocupació de territoris i si no seria millor substituir-la per altres garanties no menys eficaces segurament i que resultessin en menys penoses. — Havas.

UNA AGIRACIO DEL "OSSERVATORE ROMANO"

Roma, 28. — El Cardenal Secretari d'Estat del Vaticà Monsenyor Gasparri ha declarat al representant de l'Agència Havas a Roma, que aquest vespre el periòdic "Osservatore Romano" publicarà una nota previsible el sentit de la carta que Sa Santitat va transmetre al Cardenal sobre l'actual situació d'Europa.

Aquesta nota tindrà per objecte evitar qualsevol interpretació molestosa, dient que convé esperar que en les pròximes converses diplomàtiques, converses en les quals la Santa Seu no vol immiscuir-se, les potències arribaran a fixar el muntant del deute alemany.

La Santa Seu reconeix el perfecte deute dels creditors a prendre garanties.

La carta pontificia està basada en la hipòtesi d'un deutor de bona voluntat, pux d'altra manera el sentit i abast de la carta seria completament modificat. — Havas.

ELS COMENTARIS EN EL VATICÀ SOBRE LA CARTA DEL SANT PARE

Roma, 28. — La carta del Papa és comentada en els cercles del Vaticà, posant-se de relleu que Sa Santitat està completament allunyat de les preocupacions polítiques. Les reparacions que pot tenir la nota pontificia són completament indefinides.

NOVES RELIGIOSES

Quaranta hores: Església de Sant Sever. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit del vespre.

Cert de Maria: Avui es fa la visita a Nostra Dona del Maig, a Santa Anna.

Vetlla en sufragi de les ànimes del Purgatori. Torn del Mont Calvari, a la seva església (Escorial, 155, Gràcia).

La missa d'avui: de Sant Pere i Sant Pau, apòstols, color vermell.

PRIDUIM AL SAGRAT COR

A dos quarts de set d'avui, festivitat de Sant Pere, començarà a l'església de Betlem el solemne Triduum dedicat al Sagrat Cor de Jesús. De manifest el Santíssim Sagrament, l'Orfè del Centre Social cantarà el Sàntic Triunfi i apropiats motes, practicant-se després els exercicis propis del mes, predicant cada dia el Reverend P. Joan Baptista Recondes de la Companyia de Jesús, acabant-se amb solemne Reserva de S. D. M.

Crònica Judicial

Deu de la societat primera, i acusat d'un delicte de resistència, s'ha presentat Josep Moreno López, al que ha retirat l'acusació el fiscal per manca de proves.

pendents de l'actitud del Govern italià, allunyat del Vaticà en les qüestions polítiques. — Radio.

INTERPEL·LACIO A LA CAMBRA FRANCESA SOBRE LA CARTA DEL PAPA

París, 28. — El diputat senyor Dumesnil ha anunciat que presentarà una interpellació respecte de l'actitud del Govern francès davant la carta del Papa.

El senyor Poincaré ha anunciat que donarà explicacions sobre aquest particular. — Radio.

"LE TEMPS" I LA CARTA DEL PAPA

París, 28. — "Le Temps", comentant la carta del Papa, diu que la Cancelleria pontificia no faulta la tasca del Papa. — Radio.

EMISSIO DE NOUS BITLLETS DE BANC DE 500.000 MARCS

Berlin, 28. — El Banc de l'Imperi emetrà el primer de juliol pròxim nous bitllets de Banc de cinc cents mil marcs. — Havas.

LA PROPAGANDA ALEMANYA

Moscou, 28. — L'ambaixada d'Alemanya a Moscou està fent distribuir per tots indrets grans quantitats de fullets, escrits en diferents idiomes, deservint suposades, atorgats que es diu, cometes per les tropes aliades d'ocupació a la regió de la Ruhr. — Havas.

DETENCIONS, INCURTACIONS I EXPULSIONS

Düsseldorf, 28. — Les autoritats belgues han detingut un grup d'alemanys que, disfressats de soldats belgues, cometen nombrosos atemptats.

A Magúncia les autoritats franceses s'han incurtat de vuit mil milions de marcs i d'una quantitat igual a Mulheim.

Del 16 al 20 de juny l'Alta Comissió internacional en els territoris rehenats ha expulsat 910 alemanys, entre ells gran nombre d'alts funcionaris. — Radio.

SOLDATS FRANCOSOS AGREDITS A DUSSELDORF PER DOS FERITS

Düsseldorf, 28. — Ahr foren atacats a trets de revolver per dos homes i una dona alemanys, dos soldats i dos caporals del regiment d'infanteria francesa número 59, resultant ferits un sergent i un caporal. — Havas.

DUES MINES EVACUADES

Düsseldorf, 28. — Les tropes d'ocupació han evacuat les mines Zeller i Germania, els stocks de les quals han estat ja confiscats i embarcats. — Havas.

DETENCIO D'EDOS ALEMANYES

Düsseldorf, 28. — Ahr foren detinguts a Oppenheim dos obrers mercenaris alemanys per suposar-se'ls autors de l'atemptat comès contra un tren entre Magúncia i Worms.

En poder dels detinguts fou trobada una suma de 100 milions de marcs. — Havas.

L'ODI NACIONALISTA ALS FRANCOSOS AMENACA LES DONES ALEMANYES

Berlin, 28. — En una reunió celebrada pels nacionalistes, un dels oradors invità als "Clubs de Pestidora" a què tallin els cabells i marquin amb un ferro roent les dones alemanyes de

DE FRANÇA

El procés contra Ernest Judet per intel·ligència amb l'enemic: Continua l'interrogatori de l'acusat

París, 28. — Avui continuarà davant l'audiència del Sena el procés començat ahir contra l'ex-director del periòdic "L'Eclair", de París, M. Ernest Judet, acusat d'intel·ligència amb l'enemic.

Dóna interès a aquest procés el retorn sobtat de Judet, el qual havia romàs durant quatre anys refugiat a Suïssa després de la seva acusació i haver-se negat a fer cap declaració que no fos davant del jurat.

Presideix els debats el conseller Gilbert i actua de fiscal el fiscal general Lescouvé. De la defensa de Judet se n'ha encarregat l'advocat Leonzon le Duc.

En l'interrogatori d'ahir, portat pel president Gilbert, en persona, Judet no justificà clarament la procedència del diner que li va permetre durant algun temps de portar un gran tren de vida, limitant-se a remetre's a les declaracions dels testimonis que desfilaran.

Avui Judet haurà de respondre a les declaracions de la senyora de Bossard, esposa d'un pintor que s'enrií, oï sobtadament i amb el qual Judet va contraure gran amistat a Suïssa. — Radio.

El President pregunta: Parlà algun cop el processat amb Hans del resultat de l'entrevista celebrada al Vaticà?

El processat contesta: Mai podia fer-ho, per tal com no hi hagueren tals resultats.

Contestant a preguntes del President, nega que intervingués perquè fos lliurat un pasaport al súbdit lúre germano-fil·lostran-paixà.

Nega també que tingués una entrevista Pany 1915 a casa de Bossard amb l'aleshores ministre d'Alemanya a Suïssa, Rosenberg.

Afirma que no va saber res del viatge a Suïssa del diputat francès Paul Meunier.

També és fals, afegeix, que haguessin rebut diner de Bossard. Mai no he rebut ni un sol centim.

Tot això són coses de la senyora Bossard, la qual té una gran animadversió contra meu, puix des del començament del procés de divorci ja li vaig desplaure. — Havas.

les quals se sospita que tenen relacions amoroses amb estrangers. — Havas.

DETENCIO DE TRES ASSASSINS

Berlin, 28. — El ministre de l'Interior de l'Estat de Mecklenburg ha ordenat la detenció de tres individus complicats en l'assassinat del senyor Parchim. — Havas.

AQUISGRAN, 28. — AVUI HA TINGUT LLOC L'ENTERRAMENT DEL SÚBDIT BELGA ASSASSINAT A STERKENDAL EL DIA 21 D'AJUNT.

El comandant de les forces belgues disposà la creu de Leopold damunt el fèretre.

El públic alemany contemporà respectivament la cerimònia. — Radio.

DE BELGICA

El pla de M. Theunis sobre la Universitat de Gant oblige a saber el flamen

Brusselles, 28. — La fórmula que va sotmetre Theunis als caps de partit per veure si aconseguia majoria per al Govern que hagi de constituir és la següent: Respecte de la qüestió de la Universitat de Gant els estudiantis podran fer a l'ur elecció els estudis comples en flamen o en francès, amb la condició, però de seguir alguns cursos en la llengua no escollida; en la qüestió militar Theunis proposa dotze mesos de servei i dos mesos més mentre duri l'ocupació de la Ruhr.

En acabar la reunió es tenia la impressió que Theunis aconseguiria avui formar Gabinet, compost dels mateixos polítics que l'anterior; en aquest cas, Theunis es presentaria demà davant les Cambres, les quals decidiran si són o no acceptables aquestes fórmules, reservant-se Theunis el dret de decidir si la majoria que obtingui serà suficient per desenvolupar la seva política. — Radio.

L'EX-PRESIDENT PESSOA A BRUSSELLES

Brusselles, 28. — De tornada de París ha arribat l'ex-president de la República del Brasil senyor Pessoa. — Havas.

MENT A PIUS X INACURACIO DEL MONU

Roma, 28. — Avui, i amb assistència de Sa Santitat, s'ha inaugurat a la Basílica de Sant Pere el monument elevat a la memòria de Pius X. — Havas.

MUSSOLINI I ELS PROBLEMES DE L'EMIGRACIO

Roma, 28. — El president Mussolini ha decidit convocar per al pròxim any 1924 una conferència internacional que se celebrarà a Roma, per tractar dels problemes de l'emigració i de la immigració.

S'han adherit ja a la dita Conferència els Estats Units d'Amèrica, Brasil i Argentina. — Havas.

DISTURBIS A PARMA NOMBROSOS FERITS I DETINGUTS

Roma, 28. — Els diaris d'aquesta capital publiquen notícies procedents de Parma, segons les quals durant les exèquies celebrades en honor d'un obrer mort recentment a conseqüència de les ferides rebudes en ésser dissolta una manifestació, es produí una batucada entre la multitud i les tropes, resultant nombrosos ferits.

Es feren unes 200 detencions. Havas.

LA QÜESTIO VINICOLA A FRANÇA

París, 28. — La comissió de Duanes de la Cambra dels Diputats ha decidit obrir una enquesta sobre les causes de la crisi vinícola i suggerir al Govern la idea de procedir a negociacions dintre d'un espai de defensa, però també d'amplia conciliació. — Havas.

(1) Antologia de contes catalans

EL MIRACLE

El rellotge de l'Acadèmia de Ciències acabava de tocar les hores de la matinal. Un home esprintat, vestit amb un tern que, a la claror dels voltants, llumia com el fos de metall, caminava Rambla amunt, amb un pas d'autòmat. Els escassos vianants que es creuaven amb ell, el miraven amb curiositat. No parlava en veu alta, però era pales que el seu esguard, la seva mímica i el moviment dels seus llavis seguien les fluctuacions d'un monòleg.

"Catarineu: has arribat bon avall. Has nascut en una casa decent i confortable i ara tot just tens una cambreta rellotgera, sense vidres, amb goteres i amb terenyones. A fi de més, no tindràs ni això. No podràs pagar i, naturalment, t'engegarà al carrer.

Fins ara has menjat en una taverna del carrer de Còdols, regentada per un home generós que ha estat anys i anys al servei del teu pare. Però aquest home, per un seguit d'excessos sentimentals, ha compromès el negoci i està a punt de plegar. Plegarà, no ho dubtis.

Dels parents llunyans i de les velles amistats de família no cal que t'en refis. No t'escoltaran. La història dels teus malsastres és tan llarga, tan moratona, tan melodramàtica, que tothom ha acabat per creure que és una farsa.

Tanmateix jo, César August Catarineu, no invento res. És absolutament cert que he seguit la Seca, la Meca i la Vall d'Andorra sense trobar sinó injustícia i iniquitat. Posseeix un títol. Soc advocat. Però aquesta circumstància m'ha fet més nosa que servei. Vag fer la carrera amb el prejudici que no havia d'exercir-la. Aquest prejudici és fatal; prou que ho he vist quan la necessitat m'ha obligat a campar-me-la.

He estat passant-meritori en el despatx d'un advocat il·lustre. Mai no he fet mèrits suficients per començar a percebre un estipendi. He obert la porta; he acudit al telèfon; he tret còpies a màquina... Si en lloc d'esser un il·luminat en Dret haguess estat el noi del porter, és evident que hauria cobrat un petit sou. Però era un il·luminat en Dret!

M'he tirat a fer oposicions. La meua memòria m'ha trait sempre. La meua memòria reté fàcilment i aferrissadament una munió de nocions inútils. Conec molt bé la història i la llegenda de la fundació de Roma, l'argument de la llada o la genealogia de les amistançades de Lluís XIV. Però no puc retenir la data d'una llei o d'un real decret, la lletra d'un article del Codi, unes tarifes, uns aranzels; tot el que ha de constituir la base d'una oposició.

Quin món tan estúpid! Ahue

anar-se'n és una feina difícil... Difícil, però l'última. L'última! César August Catarineu que havia caminat tantes hores sense esmorzar, adés havia trobat una direcció precisa. Se n'anava a la seva cambreta a suicidar-se. Velaquí.

A prop de casa, en una via ampla i absolutament deserta, veu un gos que regira un munt de descombriments. Pobra bèstia! El seu pel grisenc sembla un vell teixit que s'estilaga; la cua, una penjairella jentia. Acota el cap humilment i penfonsa en la immensitat amb lentitud, sense delit ni fàstic.

En César August Catarineu el mira amb una efusió deseperadament germanifola. Ales hores, la pobra bèstia alça els ulls plens d'una dolcesa infinita, i diu poc a poc: —Bona nit, senyor Catarineu.

El senyor Catarineu sentí que els ulls se li amaren de llàgrimes i resolgué de continuar vivint.

Carlos Soldevilla

(1) En l'edició d'ahir degut a la mala informació de Madrid que varem rebre a última hora, ens varem veure obligats a retirar bona part d'aquest conte amb el prelopus de completar-lo en aquesta edició. Avui, però, hem rebut algunes amables comunicacions de subscriptors que guarden els contes que publiquem, d'entès de no poder guardar el d'ahir en un sol follet.

Per complaure els nostres atents comunicants, les observacions dels quals trobem molt posades a la va, aquí reproduïm íntegrament el conte d'En Carlos Soldevilla.

Demà dissabte, en el ràpid de les 5.25 de la tarda, surt cap a Girona el Comitè organitzador per assistir als actes que se celebraran el mateix dissabte, a les deu de la vetlla, al saló de Sessions de l'Ajuntament d'aquella ciutat, i diumenge, al matí (sortint de Girona, a dos quarts de vuit), a la parroquia d'Ollés.

Sabem que són en gran nombre les representacions que aniran als esmentats actes, amb assistència dels Ajuntaments de Girona, Banyoles, Viladomus i d'altres, a més de l'Ajuntament de Barcelona i de la Mancomunitat de Catalunya.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

ARDIENCIA TERRITORIAL Sala primera.—No té assenyalament. Sala segona.—No té assenyalament.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Seració primera.—Les Drassanes. Tres orals per furt i atemptat. Seració segona.—Test. Tres orals per dispar, injúries i lesions. Seració tercera.—Llotja. Exco-lació a la rebellió. Josep Bofill i Jaens, Jurat, i un oral per furt. Seració quarta.—Sant Felu. Desobediència; Miquel Fasbart, oral.

Notes de Societat

Pol distingit jove En Joan Sunyer Casaromana ha estat demanada la mà de la gentilíssima senyoreta Carme Bofill i Solà.

Homeatge a Mosén Rexach

De Catalunya

SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA

Dia 28 de Juny de 1923

1. SITUACIÓ ATMOSFÈRICA GENERAL A LES 7 DEL MATÍ. — (Observacions d'Europa, Nord d'Àfrica i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fil):
Domina a l'oest d'Europa el règim de pressions altes, amb un estat general de bon temps i vents fluïds i variables.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATÍ. — (Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon):
Hi ha núvols a la regió costera i està serà a l'interior, més amb boires a Pallars i vall del Segre i calitzes a Vilatorrada. En les darreres 24 hores ha plogut lleugerament a Orlana i a la Plana de Vich. La temperatura màxima ha estat de 29 graus a Figueras i la mínima de 5 graus a Puigcerdà.

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — (Sonatges de l'atmosfera lliure a les 7 del matí):
Altitud, metres: 250, 500, 1000, 2000
Direcció: Calma, calma, WNW, WNW, W
Velocitat en metres per segon: 0, 0, 3, 7
Plafó de núvols a 2320 metres.

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 12, i 19 hores

Baròmetre a zero al nivell de la mar: 763.8, 763.8 763.8. — Termòmetre sec: 22.1, 22.6, 21. — Termòmetre humit: 18.5, 20.10. — Humitat (centèsimes de saturació): 70, 77, 82. — Direcció del vent: E, SE, SW. — Velocitat del vent en metres per segon: 1, 7, 3. — Estat del cel: quasi tapat, quasi tapat. — Classe de núvols: cirrus-stratus, stratus-cumulus; cumulus, cirrus-stratus; cirrus-stratus, cumulus-nimbos.

Temperatura mitjana a l'ombra

Màxima: 23.8. — Mínima: 18.8. — Mínima arran de terra: 18. — Oscil·lació termomètrica: 5. — Temperatura mitja: 21.8. — Precipitació aigua, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0.0 mil·límetres. — Recorregut del vent en igual temps: 101 quilòmetres. — Observacions particulars: boira.

llyana; tant ell com els seus desolats pares pesaven a la nostra vila llarga temporada.

— És d'obligar l'exposició escolar organitzada pel mestre d'aquesta vila senyor Capellà. El dia de Sant Pere tindrà lloc el repartiment de premis als alumnes més estudiosos.

OLOI

Notícies diverses

Dimenge a la tarda, al Casal Català d'Olot tingué lloc una reunió general de socis presidida per la Junta directiva, en la qual després de laboriosa discussió acordà:

— Aprovejar la gestió política-administrativa de la direcció; fer constar un vot de confiança a favor dels seus serenos Capellà, Figueras, Pla i Oliveres, per haver coordinat les accions que tenien de l'impuls del Casal; remanar s'ha honorat al Capítol de les Corts d'Espanya i Nació de València i els diputats de la Mancomunitat. En Josep M. Masramon i En Joan Casanova; remanar al regidor En Joan Capellà el donar per acabar el treball del Casal; remanar per adherir-se a la Junta En Francesc Vinyola, En Ramon Casabó, En Francesc Pla, En Senyís Soler i En Narcís Domènec, per formar part de la Junta de cultura dels que actuen llur comesa, als quals el president remercià la seva col·laboració i finalment autoritzà, per acord, vint accions de foment.

No cal dir que tots els acords foren rebuts per aclamació i digne el més gran entusiasme.

— El mateix dia, al vespre, com una conferència a la Biblioteca Popular del Poble català Antoni Maria de Barandiarán, assistint-li Barandiarán, Barandiarán.

— Dimenge i dimenge celebrà, amb animació i concorència, la seva festa major al saló de la Canya.

— Ha estat inaugurada la seva família amb una xerrada sota l'impuls de En Josep Domènec, que presidí el partit, el qual fou presidida per un públic molt nombros. L'habituació al partit s'ha iniciat contra el de la Joventut Esportiva Napolità. Després d'una pausa pla d'excursió, vení el grup de la seva vila, per a gaudir.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

— A l'acte de la inauguració presidí el senyor Domènec, parlant al jutge d'aquesta vila, senyor Domènec, el qual autoritzà als veïns a organitzar a l'edifici d'aquesta vila, amb el nostre edifici, doctor Barandiarán, amb els seus fills, donant un record al municipi i al senyor Domènec.

— Tingué lloc una xerrada d'importància, la inaugurada de la Junta de Sant Joan, de donar matins d'excursió en aquell lloc una gran reunió que celebrà, pels voltants de la font, amb restauració gràcies a donar el patriarcal del senyor Ildefonso Barandiarán i de la Junta de Reformes.

CRONICA de CULTURA

"LA MAINADA"

Tià aparegut el primer número del popular setmanari "La Mainada", des de la seva patriòtica transformació, de la qual donem compte en les nostres pàgines de diumenge passat. Consta de dos cossos de publicació: un purament infantil, ple d'històries i cançons, i l'altre d'orientació patriòtica, que inclou les Cròniques del Cavallier de Sant Jordi, els Fets de la Història de Catalunya que li escriu don Ferran de Segarra i de Sureda, el Compendi de la Mainada, amb un dibuix de l'Objectiu, les paròlies del Semblança, etc., etc. Cal fer constar que tant patriòticament com literàriament i tipogràficament és impecable.

LES CONFERENCIES MARTI I MIRALLES

En la conferència que donarà lloc el Col·legi de Notaris el senyor Martí i Miralles, director del curs d'especialització sobre Dret successor i fòrmules testamentàries, explicarà la figura en la qual el testador institueix la seva esposa hereva valenciana, i per a després de morta la vídua institueix un fill, o un estrany o una causa pia.

Secció Marítima

Moviment marítim

Valors entrats

Vapor espanyol "Ramón", de Màlaga, amb càrrega general i 20 passatgers. Amarrat moll d'Espanya 2. Consignatari, Ramon.

Vapor danès "Rollo", d'Hamburgo, amb càrrega general i 140 passatgers. Amarrat moll de Penent K. Consignatari, Molter.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma, amb càrrega general i 96 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Cabo Corral", de Santander i escales, amb càrrega general i passatgers. Amarrat moll del Relatit. Consignatari, Molter i Companyia.

Vapor noruec "Hektor", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya 2. Consignatari, Ramon i Delgado.

Vapor espanyol "Reina Victoria", d'Alacant, amb càrrega general i 50 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor italià "Baleare", d'Algèria, amb càrrega general.

Vapor espanyol "Villarreal", de València, amb càrrega general i 140 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor alemany "Alicante", d'Hamburg, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona S. Consignatari, Torredadella.

Valors despatxats

Liagut espanyol "Bosa", en llit, cap a València.

Liagut espanyol "Cabo La Plata", amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol "Catalina", amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor danès "Helga", en llit, cap a Marsella.

Vapor espanyol "Tirso", amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor italià "Camarosa", amb càrrega general i transita, cap a Gènova i escales.

Vapor italià "Bellina", amb càrrega general, cap a Gènova, via de València.

Vapor japonès "Toranashi Maru", de Irtanet, cap a Liverpool.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Màlaga.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Notes d'Esports

BOXA

LES ELIMINATORIES DELS PE-

ROS GALL I LLEUGER

Amb un pla a veure a l'agència de

diminues el veure el Barcelona

Borja Batiller, les quals foren dos

combats molt interessants. Tejero i Ba-

tiller foren declarats vencedors per

punts, demostrant millor estil que els

seus contrincants. Cal esmentar la tas-

ca d'En Batiller, que demostrà ésser un

boxeja fortíssim; vers el final del

seu enfront amb Batiller se mostrà

molt coratjós i aconseguí millorar la

seua posició.

Les eliminatòries del pes lleuger es

desdoblaran amb següents:

Ceballos contra Gómez de la Cruz

amb el pla del primer, que als punts se-

guirà el darrer en haver reclamat la

seua presència durant el ring.

Després al seu torn, Calafat plaça un

cint segon, que ha estat derrotat el

seu contrincant, el qual es pot dir

als nou segons. Un nou combat el se-

guirà una altra vegada a terra pel

compte. Calafat fou molt aplaudit.

Aquest combat i els anteriors foren

arbitrats per Manó, amb èxit.

A continuació Ferrer fou declarat

vencedor de Costa per no haver com-

pletat el combat en haver reclamat la

seua presència durant el ring.

Després al seu torn, Calafat plaça un

cint segon, que ha estat derrotat el

seu contrincant, el qual es pot dir

als nou segons. Un nou combat el se-

guirà una altra vegada a terra pel

compte. Calafat fou molt aplaudit.

Aquest combat i els anteriors foren

arbitrats per Manó, amb èxit.

A continuació Ferrer fou declarat

vencedor de Costa per no haver com-

pletat el combat en haver reclamat la

seua presència durant el ring.

Després al seu torn, Calafat plaça un

cint segon, que ha estat derrotat el

seu contrincant, el qual es pot dir

als nou segons. Un nou combat el se-

guirà una altra vegada a terra pel

compte. Calafat fou molt aplaudit.

Aquest combat i els anteriors foren

arbitrats per Manó, amb èxit.

A continuació Ferrer fou declarat

vencedor de Costa per no haver com-

pletat el combat en haver reclamat la

seua presència durant el ring.

Després al seu torn, Calafat plaça un

cint segon, que ha estat derrotat el

seu contrincant, el qual es pot dir

als nou segons. Un nou combat el se-

guirà una altra vegada a terra pel

compte. Calafat fou molt aplaudit.

Aquest combat i els anteriors foren

arbitrats per Manó, amb èxit.

A continuació Ferrer fou declarat

vencedor de Costa per no haver com-

pletat el combat en haver reclamat la

seua presència durant el ring.

Després al seu torn, Calafat plaça un

cint segon, que ha estat derrotat el

seu contrincant, el qual es pot dir

als nou segons. Un nou combat el se-

guirà una altra vegada a terra pel

compte. Calafat fou molt aplaudit.

Aquest combat i els anteriors foren

arbitrats per Manó, amb èxit.

A continuació Ferrer fou declarat

Hii parlaran els senyors:

**J. BORDAS DE LA CUESTA, BALDIRI RAHOLA, CARLES PI I
SUNYER, LLUIS MASSOT, PAULI GELI, P. VIDAL DE LLOBATE-
RA, CARLES JORDÀ i A. ROVIRA I VIRGILI**

Sardanes - Festes populars

La Cambra, i s'haurà acabat amb l'immunitat parlamentària.

Censura les felicitacions dels anomenats intel·lectuals dirigents al Consell Suprem, puix aquest alt Cos no necessita que se li atiri per a complir em sempre amb son deure.

Referent com en Berenguer dimittí diverses vegades el càrrec de Alt Comissari i no se li va admetre la dimissió, sinó que al contrari, fou objecte de les més grans glorificacions a la seva arribada a Madrid, amb la presència, a l'estació, del Rei, i des d'aleshores comença la campanya en contra el general; observen que aleshores ja s'havia pres Nador, i l'exèrcit ja havia recobrat el seu prestigi.

Entén que l'interrogatori del Suprem per a que el contestés en Berenguer fu redactat a espelles del Govern. Insisteix en les seves afirmacions de que un general cap no pot ésser processat sense autorització del Govern; i això no ha esdevingut en aquest cas.

Acaba demanant que al volar el suplicatori, es tingui en compte que el Senat espanyol té un prestigi d'indipendència que podria esborrar-se en un moment.

El general MARINA intervé per a dedicar grans elogis al general Berenguer, i exposa el seu judici de que no deu ésser concedit el suplicatori. Aprofita el moment per a recomanar que es curi més del què s'ha fet fins ara la preparació del soldat per a la guerra.

El senyor SANCHEZ DE TOCA fa ús de la paraula.

Fa seves les paraules d'elogi dedicades al general Berenguer pel general Marina. Ha seguit amb gran interès tots els incidents d'aquest debat, del qual ha de derivar-se salutables ensenyances per a tots. Aquest suplicatori implica la solució de problemes constitucionals i un gran allonjament per a tots. Fa falta que després de desastres d'aquesta naturalesa es faci examen de consciència.

Es refereix al Govern que estava al poder quan l'encomana de Melilla, dient que en sols catorze dies s'orientà l'opinió pública per endegar les coses en una rectificació.

Recorda la gestió d'aquell Gabinet i diu que entén que el dany no està en el fet d'Annul, sinó que es remuntava a dates molt més llunyanes.

Les responsabilitats no són d'aquest ni de l'altre Gabinet; les responsabilitats comencen el dia següent del tractat de 1912. Per això he de censurar el sistema de marcar víctimes propitòries.

I el fet d'Annul no és sols en l'exèrcit; totes les nacions han tingut derrotes. Però al costat d'Annul hi havia una altra cosa: la desorganització de l'exèrcit. Aquest és el veritable desastre d'Annul.

Athúexia al discurs del marqués de Cortina en la frase que digué que el Gabinet conservador fou ferit per un plom invisible en aquests darrers dies. És una mesquinitat aquest afany desenfrenat de cercar víctimes individuals, i això no ho volem, justícia per a tots i per igual; això és el que volem. En matèria de responsabilitats diu que abans de les darreres eleccions, qui es va distingir més en proclamar-les fou el que és ara president del Congrés.

Explica el perquè creu que aquest expedient és un descarrilament. Recorda l'actuació del general Berenguer demanant al Govern la depuració de responsabilitats, pel mitjà d'un jutge especial, deixant a part els generals, els quals tots creuen complir amb el seu deure. I d'aquesta petició radica l'expedient governatiu del general Picasso, les atribucions del qual qualifica d'incompatibles.

Llegia la protesta formulada pel general Berenguer sobre l'actuació del general Picasso, que intentava canviar el terreny de l'Alt Comandament. Sortosament això fou rectificat per una R. O. veritablement agraïda, que sembla, però, que va avisar el descarrilament.

Torna a la qüestió del suplicatori en la part que qualifica de problemes constitucionals i explica com arribà a la Cambra aquest suplicatori, que per cert ve mancà d'alguns requisits. S'estranja com es pugui transmetre aquell document que es refereix a un general i Alt Comissari sense previ coneixement del Govern. Abreix l'esperança que en la petició del suplicatori haurà de recoure una solució de tràmit. (Rumors.)

En un general en cap i Alt Comissari va unita tota la política d'un Govern, i sense acord d'aquest no pot procedir-se contra ell. Fa algunes preguntes sobre perquè s'interfereix al "Diari de Sessions" i sobre si pot actuar-se contra un general en cap sense saber-ho el Govern.

En qüestió de suplicatori considera equivocals els conceptes de la doctrina exposada pel president del Consell de ministres. Un suplicatori és un estat de consciència individual o col·lectiva. Dita que hi hagi precedent de fer-se qüestió de Gabinet aquesta classe d'assumptes.

Acaba demanant, en nom del general Berenguer, que la votació del suplicatori sigui per botes i no nominal, sinó per unanimitat, per raons d'Estat.

El PRESIDENT DEL CONSELL diu que després del manifestat per en Sánchez de Toca, es ven obligat a canviar d'actitud, relevant-se de embebestir i amilizar el debat. Es témes plantejats per aquest són d'aquells que donen lloc a grans controvèrsies. Com l'ha rellevat de contestar immediatament les preguntes formulades, acaba preguntant a la Cambra que s'aprovi el dictamen en votació ordinària.

Un secretari lleial des d'una tribuna, el dictamen de la Comissió sol·licitant la concessió del suplicatori.

La pregunta de si s'aprova el dictamen es fa amb tal precipitació, que produeixen gran sorpresa a la Cambra les paraules del comte de Romanones de:

—Queda aprovat. S'aixeca la sessió. El dictamen, doncs, ha estat aprovat i el suplicatori concedit.

Els dues del Infantado i de Casa València i altres senadors protesten a crits del que consideren una sorpresa.

Enmig d'un gran escàndol el comte de Romanones deixa la presidència.

Durant aquests temps els senadors resten a la Cambra comentant la forma estranya com s'ha aprovat el suplicatori per a processar al general Berenguer.

Són tres quarts de set.

CONGRES

Sobre la sessió a tres quarts de quatre, sola la presidència del senyor Alvarez.

Al banc blau els ministres de Finances i Instrucció pública.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Juren el càrrec de diputats els senyors Estévez i Rivas (Natali).

PRECS I PREGUNTES

El senyor NOUGUES es queixa de la indeguda aplicació dels aranzels a certes expedicions, singularment de blat i sucre, que foren adquirides abans que per decret es modificassin els drets aranzels.

Demana que s'atenguin les reclamacions que ha formulat en aquelles expedicions a les quals és de justícia i fixar l'aranzel primitiu.

El MINISTRE DE FINANCES ofereix atendre'l en tots els casos en què sigui de justícia.

El senyor GUERRA DEL RIO es refereix al cas d'un periodista que fou condemnat a Les Palmes a deu mesos de presó pel tribunal militar per la publicació d'un solt sobre la guerra del Marroc, que si de res pecava era d'innocent.

Tots els diputats i entitats de Les Palmes han demanat d'indult.

Pregua al Govern que sigui concedit.

També ahir fou condemnat un altre periodista, el senyor Trujillo, a dos anys de presó per la llei de jurisdiccions.

Manifesta que aquesta llei no es va crear per castigar semblants delictes, i demana al Govern que en el primer Consell de ministres que es reunís tracti d'aquestes coses i allargui l'indult dels citats periodistes.

El senyor DOMINGO s'ocorre de la situació d'illralitat i anormalitat en què es troba l'ajuntament de Tortosa, i anuncia una interpel·lació sobre el cas, preguntant que per explicar la degradació vingui a la Cambra l'espel·lidor de les últimes eleccions municipals, estat de la guàrdia civil portat allí abans de les penúltimes eleccions generals, amb expressió del diner gastat en la concentració de la guàrdia civil i altres documents.

Diversos regidors de Tortosa foren sumesos i processats: el processament s'acabà fa temps i encara no han estat relatsats. Demana que la reposició es faci tot de nou.

El MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ accepta la interpel·lació i ofereix portar els documents demanats.

El senyor ALEMANY demana que s'ajornin la concessió per a la Granja arribada de Palma de Mallorca, i que s'instigui la construcció de carreteres a les Balears, puix les dretes lles resulten en una proporció desavantatjosa respecte a les altres províncies.

El MINISTRE DE FOMENT contesta que dintre les dificultats del present posarà atenció al preu, i quan es faci el nou treball atribuirà el moment de donar amb la deguda esplendidesa els importants serveis a què s'ha referit el senyor Alemnay.

Aquest agraïx les paraules del ministre.

El senyor MARTINEZ ARENAS demana que s'obligui la Compañia de Ferrocarrils Andalusos a donar facilitat al transport de la patata novella des dels llocs de producció als ports veïns on hagi d'exportar-se.

Crea que amb diligència a complir el compromís de facilitar tres o quatre vagons d'ara a hui hauria prou.

El ministre de FOMENT diu que procurará extirpar la Compañia dels ferrocarrils andalusos perquè augmenti el nombre de vagons.

També manifesta que no té inconvenient a elevar el capus d'exportació si els productors li garanteixen que no han d'elevar-se els preus al mercat interior.

El senyor ARANZADI sol·licita que es complixi la llei de pesca, puix s'està donant el tret cas al El-Bachoa, on hi ha una gran riquesa salmònica, per infracció d'aquesta llei i pels aprofitaments industrials hi ha trossos que el riu queda completament sec.

Això podria evitar-se fàcilment, ajustant-se als preceptes legals.

Altres diputats formulen precs de menor interès.

ORDRE DEL DIA

Sereix la discussió de la contesta al Missatge de la Corona.

El senyor MARTINEZ DOMINGO saluda la Cambra i s'encomana a la seva benevolència, i seguidament

passa a tractar del problema català.

Diu que aquest problema no es pot descompondre. L'aspiració de Catalunya a un Govern que regixi la seva vida interior i el descontent que hi ha allí perquè el Poder públic i el Parlament no donen satisfacció a les seves aspiracions, no es pot descompondre.

Es un fet que seria inútil callar-lo. Seria inútil que mentre tingués a fonament les aspiracions de Catalunya, puix és cosa coneguda pels discursos que sobre la tal cosa han pronunciat alguns nostres personalitats. No parlaré, doncs, de la personalitat de Catalunya, de les diferències que té amb altres regions, de la consciència que té de la seva personalitat, però sí diré que Catalunya té totes les condicions pròpies per constituir una nacionalitat: la seva llengua, el seu dret propi, els seus costums, etc., i Catalunya té, a més a més, la voluntat ferma de constituir aquesta personalitat. Aquest és el problema.

En el fons de les qüestions que allí se suscitin hi ha sempre un fons nacionalista. No pot negar-se que s'ha anat creixent un profund moviment de separació entre una bona part de l'opinió catalana i l'Estat. La negativa constant de l'Estat a les aspiracions catalanes ha fet que la joventut nacionalista esdevingués en mot d'odi a Espanya. Tota gestió prop dels Govern es considera una traïció i els elements temperats han fet tot allò que era humanament possible per a una política de concòrdia.

Recorda que abans que s'arribés a les actuals exageracions, els senyors Alvarez, comte de Romanones i Mauria, havien parlat de la qüestió catalana com d'un problema que havia de resoldre's. Després han agraïtat els polítics un sentiment que no tenien, i això és mala fe. (Rumors.)

No vol que en les seves paraules es vagi la més petita mença, però parla amb l'ànima posada als llavis.

Recorda que quan En Silvestre dirigia el conservador, va creure que donaria a Catalunya el que aquesta desitjava. Després, En Mauria, missa idealista, tampoc féu res.

Es declara amant del regionalisme perquè estima que el centralisme imperant a Espanya és el pitjor mal que l'acabara. Explicar com es desencanyà que els polítics fessin res a favor de Catalunya. Va creure que la Monarquia, amb una més alta visió, comprendria millor el problema, però veïd certes coses que el feren desencanyar també d'aquest camí; ell que actuà com a monàrquic tota la vida.

El rei, en una visita a Catalunya, prometé que quan tornaria a Barcelona parlaria el català. Però els ministres que aconsellaven el rei, sens dubte l'han dissuadit i el rei no ha complert la seva paraula.

El PRESIDENT tota la campanya i convidava l'orador a què es dirigís solament als poders responsables.

El senyor MARTINEZ DOMINGO acaba dient que si Catalunya no pot esperar res dels polítics de la Monarquia ni del Parlament, ja qui dirigiran els ulls els catalans?

El senyor SALVATELLA li contesta i diu que el Govern presta atenció al problema català. En Martínez Domingo podrà lamentar els mals que té Barcelona, però no té dret a dir que els partits polítics espanyols procedeixen amb mala fe.

Si són certament les paraules d'En Martínez Domingo expressió del sentit dels regionalistes, i què pensaria Espanya dels regionalistes que han governat, han pres part en les coses d'Espanya i han intervingut en la direcció política nostra?

Ningú podrà explicar-se com els homes regionalistes, tenint aquest concepte del poder central, han vingut als Consells de la corona. Per això ningú no podrà comprendre que surtin certs qualificatius d'aquesta representació.

Recorda que es desdovingué quan el comte de Romanones va crear la comissió extra-parlamentària, plantejant el problema català i proposant-se donar a Catalunya un Estatut.

Aleshores els regionalistes declararen abandonat el Govern i lo vaig dir a En Cambó si creia seriosament que el problema de l'autonomia es podria resoldre en vuit dies, i En Cambó em contestà que jo feia feia molt temps a Catalunya i no sabia el que allí passava i que no es podia esperar. I van marxar d'aquí, deixant la situació impossible de resoldre.

Mes després la realitat presentà el problema social i l'autonomia quedà apart, i vossaltres mateixos hagüéreu de recórrer al poder central i tornaren els regionalistes a formar part del Govern i no es tornà a tractar de l'autonomia.

Cree que ara teniu dret a plantejar de nou el problema de l'autonomia i que nosaltres tenim d'entendre'l; però estarà bé que tots fem examen de consciència i vossaltres reconeixem que segons us ha vingut heu venut precat o retirat aquest problema de l'autonomia.

El senyor MARTINEZ DOMINGO rectifica i es dol que no s'hagi agraït l'actitud dels regionalistes i que sols els hagi servit per recollir ingratis a Catalunya.

Reconeix que s'ha prestat alguna atenció al problema català, recordant el que feren el senyor Canalejas, i diu que la comissió extra-parlamentària no va fracassar perquè es retirassin els parlamentaris regionalistes.

Però al Govern no li costava res presentar un projecte de llei concedint l'autonomia a Catalunya, amb les restriccions que cregués convenient, i aleshores nosaltres estudiàvem aquestes restriccions i veuríem fins on es pot arribar en la sobirania de l'Estat espanyol. Així se serviria el desig de concòrdia i no

es respondria solament amb paraules a les nostres demandes.

El ministre d'INSTRUCCIÓ PÚBLICA també rectifica i diu que la comissió extra-parlamentària no estava formada sols per amics del comte de Romanones sinó per representants de tots els partits polítics, excepte el conservador.

Aquesta comissió donà el seu Estatut i aquest vingué al Parlament i començà a discutir-se, amb un vot particular d'En Sala. A el restant dit per En Martínez Domingo no puc en aquest moment respondre amb l'autoritat de la veu del Govern.

El senyor MACIÀ diu que va a explicar la significació del que és diu separatisme a Catalunya.

(Ocupa la presidència el senyor Vincenci.)

Afirma que Catalunya ha perdut la seva llibertat.

El PRESIDENT li fa una interrupció que motiva un petit incident perquè alguns diputats troben però seriós que des de la presidència s'interrompi als oradors.

El senyor MACIÀ exposa com s'assenyala el sentiment nacionalista que arribà a cristallitzar en aquell gran moviment de Solidaritat. Però les luites de partit acabaren amb ell i molts homes catalans vinguéren a captar carteres i càrrecs. Aquí es descomençà el problema català. No es comprén que és l'ànima catalana i per això no s'arriba a normes de solució.

Diu que els nacionalistes purs treballaren per arribar a gaudir les seves aspiracions, però no s'els feu cas, i ara s'ha plantejat un problema per a Catalunya: o seguir sota l'escavatge del poder opressor o apellar a la violència.

El PRESIDENT: A Espanya no hi ha més violència possible que actuar dintre les lleis. Així si que hi cap en aquest lloc.

El senyor MACIÀ: Jo tinc l'obligació de dir el que pensem. Vostaltres no podeu pensar com està l'ànima catalana.

El senyor NOUGUES: Està dient la veritat.

El senyor MACIÀ segueix dient que Catalunya vol anar a la formació d'un Govern, constituint l'Estat Català.

Els catalans sabem que mai està més justificada una guerra que quan es tracta de la llibertat d'un país. Nosaltres sabem que en una guerra la força moral és tan necessària com la material i per això volem donar-li la força moral a l'Estat Català.

Nosaltres no arribarem mai a acceptar una República espanyola. Nosaltres—diu, dirigint-se als diputats nacionalistes republicans—quan més, acceptarem una federació amb les demés nacions espanyoles. Em dirigeixo a les esquerres catalanes perquè tinc interès en què entrin en el nostre pacte. Acceptarem una federació sempre que la sobirania resideixi en els Estats-Nacions.

Exposa la possibilitat de que els Govern centralistes vagin a una repressió violenta. Aleshores hi haurà molts que es posaran al costat dels nacionalistes. El front s'engrandeix.

Estem disposats a obtenir la llibertat i la independència de Catalunya, passi el que passi. Ja sabem que les grans coses requereixen molts sacrificis i hem de dir-li al poble català que es prepari a les abnegacions. No arribaran les coses tan aviat com desitjariem, però un poble que vol ésser independent, si persisteix en la seva voluntat, ho aconseguirà.

El senyor PLA I DANIEL parla per a allusions. Molt emocionat diu que pensava avui tornar a Barcelona, però a l'escoltar a En Macià dir el que ha dit i expressar-se en el to de sinceritat en què ho ha fet, al veure el caient que prenía el debat, ell, català i amant dels drets de Catalunya de tota la vida, s'ha quedat aquí per exposar la seva opinió i dir que vol morir per Catalunya i per Espanya.

Recorda la interrupció que li féu l'altre dia a En Besteiro, quan aquest deia que si Catalunya podia ésser independent, amb una cultura superior a la d'Espanya, tenia l'obligació de fer-se independent. Aleshores el vaig interrompre dient que jo mai em separaria.

Manifesta que ell simpatitza amb la Lliga Regionalista, però mai ha estat subjecte a una disciplina política. Sap que la seva interrupció a En Besteiro s'ha comentat a Catalunya, però les seves paraules són tan filles d'una convicció ferma que el que va dir a En Besteiro ho diu avui a En Macià.

Jo mai, mai, seré separatista.

Es sent molt difícilment a l'orador perquè parla d'aquena a la tribuna i degut a l'emoció amb què s'expressa, posa intermissions als seus mots. Pel que es sent, sembla que defensa la unitat espanyola, que és compatible amb una política descentralitzadora.

Afegir que a Espanya i Catalunya les uneix una tradició, no de quatre segles, com va dir l'altra tarda al Senat el cap del Govern, sinó de molts més. Considera minora la separació tant per a Espanya com per a Catalunya; però no creu que així pugui arribar a succeir.

Es dol de què En Macià s'hagi agraïtat de la Cambra després de fer el seu discurs, puix tenia que dir-li que

a Catalunya no es pensa com en Ma-

cià ha dit. A Catalunya hi han músics, pintors, filòsofs, poetes, que són valors universals, i que més que el sentiment català expressen l'espanyol dintre la modalitat catalana. L'esperit català i l'espanyol es desmorren junts en la història, com s'observa en les pugnes dels Borbons i en altres detalls registrats en els annals històrics.

Diu que totes les regions que senten el regionalisme s'han exaltat als seus homes eminents, però així no pot significar el separatisme. Catalunya portava vint anys de llibertat amb Espanya, però així no significa en els transcurso del segle.

El que passa és que el català és altiu. Cap català, ni ric ni pobre, ha nascut per a esclau; però si se'l tracta com es mereix, sap agrair.

Catalunya, en aquests moments, està desesperada. Jo no abandonaré Catalunya ni en els seus errors ni en les seves derrotes; però així necessitava fer sentir aquí la meua veu per dir a tots, als nacionalistes i al Govern, que pensin en la gravetat d'aquesta moment, i dic als catalans que no poden separar-se d'Espanya i que ni en la desesperació han de fer-ho.

El senyor SALVATELLA considera que és necessari que el Parlament es tingui en la profunda divergència de criteris que es produeix quan parlen aquí els representants de Catalunya, puix que tots diuen interpretar la voluntat catalana.

Lamentava que En Macià hagi anunciat que es negarà a acudir a la convocatòria del Govern per tractar del problema català. Comprén que el moment no és ideal però no s'ha d'anar a exageracions d'una i altra.

Considera que En Macià ha estat un mal traductor del criteri d'En Pla i Margall, el parlar de la federació de nacions, puix el seu polític posà per base l'existència d'una democràcia comú.

Està convençut que a Catalunya, la qual coneix tant bé com En Macià, no pugui arrelar aquesta idea de la federació de nacions espanyoles, tal com En Macià ho concep.

El senyor GIERVA diu que necessita explicar el seu vot contrari a la resposta del missatge. Afegir que les paraules que avui s'han dit al Congrés són de les més grosses que mai s'hui hagin pronunciat, sense que en la Cambra s'hagi produït un esclat de protesta.

Catalunya es troba en una situació delicada i té molts per quixar-se, però les paraules del senyor Macià són justificades. En la comissió extra-parlamentària aquí al·ludida, hi havia el propòsit de donar l'autonomia a Catalunya, la que convingués al seu desenvolupament.

Les paraules de desesperació que s'han pronunciat aquesta tarda ens han implet d'amargura. S'ha parlat molt de la plena llibertat de Catalunya, però no s'ha parlat de la situació en què estava Barcelona, en la resposta al Missatge del dir-hi alguna cosa del que pensa fer el Govern per al manteniment de l'ordre públic. Ell ofereix al Govern el que convingui, però l'invita a què actuï.

Jo hauria volgut que en el missatge el Govern parlés amb claretat del problema del Marroc, dient si els sacrificis d'Espanya seran en va i si Espanya arribarà on hagi d'arribar o es deturarà a mig camí. Espanya ha de saber si ha arribat o no al límit del sacrifici.

Demana votació nominal i si no ell i els seus amics no votaran.

El ministre d'ENSENJA li contesta dient que el senyor Salvatella ha respost completament respecte al problema català. Respecte al Marroc responen a una al·lusió del senyor Gierva a l'acció de Sazi-Azza, diu que el Govern tenia notícia detallada de tot el que passava en aquella operació. Es cert que mancaven milijans sanitàries, però s'endegaren aquelles deficiències.

El senyor MARTINEZ DOMINGO diu que la seva intervenció en el debat ha estat el compliment d'un deure, per fer un darrer esforç amb el fi que els que vulguin ésser germans no es convenceixin en enemics. No és cap amenaça, però, els moments són difícils. Encara s'és a temps per concedir a Catalunya el que demana. Mireu que no es tracta de la Lliga. Catalunya està molt per damunt de la Lliga. És un poble que ha estat dominat molts anys i que ara resorgeix, s'agitja i reclama.

La significació d'aquesta minoria no és altra que la d'un anhel de concòrdia. No he volgut tractar la qüestió de Barcelona per no barrejar els dos problemes. Cree, en el terreny hipotètic, que un Govern de Catalunya resoluria més bé el problema. Manifesta que el moviment separatista que s'ha produït a Barcelona no respon a un extremisme d'ideals, sinó a la indignació, a la ira que causa la inhibició del Govern.

(Es prorroga la sessió per manca de dues hores.)

El senyor DOMINGO (Marcel·lí) diu que no pensava intervenir en aquest debat, però necessitava fer algunes declaracions donat el tomb que hi ha pres la discussió. Diu que la inhibició del poder davant la conducta del capità general de Catalunya fa més separatistes que les més fermes propagandes.

a Catalunya no es pensa com en Ma-

cià ha dit. A Catalunya hi han músics, pintors, filòsofs, poetes, que són valors universals, i que més que el sentiment català expressen l'espanyol dintre la modalitat catalana. L'esperit català i l'espanyol es desmorren junts en la història, com s'observa en les pugnes dels Borbons i en altres detalls registrats en els annals històrics.

Diu que totes les regions que senten el regionalisme s'han exaltat als seus homes eminents, però així no pot significar el separatisme. Catalunya portava vint anys de llibertat amb Espanya, però així no significa en els transcurso del segle.

El que passa és que el català és altiu. Cap català, ni ric ni pobre, ha nascut per a esclau; però si se'l tracta com es mereix, sap agrair.

Catalunya, en aquests moments, està desesperada. Jo no abandonaré Catalunya ni en els seus errors ni en les seves derrotes; però així necessitava fer sentir aquí la meua veu per dir a tots, als nacionalistes i al Govern, que pensin en la gravetat d'aquesta moment, i dic als catalans que no poden separar-se d'Espanya i que ni en la desesperació han de fer-ho.

El senyor SALVATELLA considera que és necessari que el Parlament es tingui en la profunda divergència de criteris que es produeix quan parlen aquí els representants de Catalunya, puix que tots diuen interpretar la voluntat catalana.

Lamentava que En Macià hagi anunciat que es negarà a acudir a la convocatòria del Govern per tractar del problema català. Comprén que el moment no és ideal però no s'ha d'anar a exageracions d'una i altra.

Considera que En Macià ha estat un mal traductor del criteri d'En Pla i Margall, el parlar de la federació de nacions, puix el seu polític posà per base l'existència d'una democràcia comú.

Està convençut que a Catalunya, la qual coneix tant bé com En Macià, no pugui arrelar aquesta idea de la federació de nacions espanyoles, tal com En Macià ho concep.

El senyor GIERVA diu que necessita explicar el seu vot contrari a la resposta del missatge.

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA

DE
50.000 Obligacions
DE LA

Unió Elèctrica de Catalunya S. A.

al 6 per 100 d'interès

Lliure d'impostos vigents i garantides subsidiàriament per les Companyies

BARCELONA TRACTION LIGH & POWER C.º I ENERGIA ELÉCTRICA DE CATALUNYA

"La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A.", amb un capital accions de 20 milions de Pessetes, completament desemborsat, ha estat constituïda per tal d'assumir la direcció del subministre de la producció elèctrica de les dues Societats productores, la "REGADIU I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i l'"ENERGIA ELÉCTRICA DE CATALUNYA, S. A." que en l'any darrer ha arribat a 331 milions de K. w. Hs.

En remuneració de la intervenció esmentada, ambdues Societats esmentades productores han garantitzat a la "UNIO ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A." per tot el període de vida d'aquestes Obligacions la percepció d'un cànon d'1,1 cèntims de pesseta per K. w. Hs. venut, suma que importa sobre les xifres de 1922, Pessetes 3.669.000, ha estat afectada per la Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. en garantia del pagament de l'annuitat d'interès i amortització de les seves Obligacions.

L'esmentat cànon és revisable periòdicament de tal faiscó que en tot temps cobreixi l'annuitat d'interès i amortització de les esmentades Obligacions.

La venda de K. w. Hs. de la "REGADIU I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i de l'"ENERGIA ELÉCTRICA DE CATALUNYA, S. A.", en els cinc anys darrers és com segueix:

Anys	K. w. Hs. venuts
1918	269.326,188
1919	233.787,098
1920	257.370,543
1921	266.143,766
1922	331.913,444

La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. ha adquirit la totalitat del capital accions de l'Energia Elèctrica de Catalunya, S. A., i els valors de la qual, així com el restant actiu social, queden especialment afectes a les Obligacions que s'han creat, sense que pugui la Companyia crear cap títol de caràcter igual o preferent que gravi els bens que en l'actualitat posseeix la Companyia.

Les 50.000 Obligacions que s'emeten formen part de les 100.000 creades són al portador, de 500 Pessetes nominals, al 6 per 100 d'interès anual, lliures d'impostos vigents, amortitzables a la par per sorteigs anuals en un termini de 40 anys a comptar del dia primer de juliol de 1926, reservant-se la Societat el dret d'anticipar l'amortització de totes o d'una part de les esmentades Obligacions, bé per sorteig o per compra en Borsa.

CONDICIONS DE SUBSCRIPCIÓ

Un Sindicat integrat per la Societat Anònima Arnús-Garí, la Banca Marsans i el Sindicat de Banquers de Barcelona, ha adquirit en ferm aquestes 50.000 Obligacions i les oferia en la subscripció pública que s'obrirà el dia 3 del mes de juliol vinent, reservant-se la facultat de declarar la coberta en tot temps.

Les demandes se serviran per l'ordre que es rebin, contra pagament de l'import al tipus de

93 per 100, o siguin 463 Pessetes

per Obligació i remesa de les carpetes provisionals representatives de les mateixes, proveïdes de cupó de primer d'octubre.

La col·litació a la Borsa de Barcelona serà sol·licitada immediatament.
Barcelona, juny de 1923.

Llocs de subscripció:

Societat Anònima Arnús-Garí
Banca Tusquets, S. A.
Fills de F. Mas Sardà
Jover i Companyia

Banc de Catalunya
Soler i Torra Germans
Banc de Prèstecs i Descomptes
Banc Urquijo Català
Banca Mir, S. A.

Garriga Nogués Nebots,
S. en C.
Fills de Magí Valls
Nonell Germans
Nebots de Parassols i Companyia
Rosés i Companyia

CASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà, Jubert i Prèsas.

GRANOLLERS: Banc de Granollers.

REUS: Banc de Reus de Descomptes i Prèstecs.

RIPOLL: P. Suñer Ferrer.

SABADELL: Banc de Sabadell.

TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona.

TARRASSA: Banc de Tarrassa.

TORTOSA: Banc de Tortosa.

VALLS: Banc de Valls.

VILANOVA I GELTRÚ: Banc de Vilanova.

Gaset a local

Sants d'avui: Sants Pere i Pau, apòstols; Anastasi, màrtir; i Santa Benedictina, verge.

Modest Dreby: Rbla. Prat, 7

Liquidació capèlils fi de temporada

La Junta local de Foment i Mil·lora d'Habitacions Barates, d'aquesta ciutat, ha rebut comunicació oficial d'haver-se dictat, l'11 del corrent, una Reial ordre del ministeri del Treball, Comerç i Indústria, per la qual resol la sol·licitud de la Societat Anònima "Terrenos y Edificios a Plazos", declarant aptes per ésser destinats a la construcció de cases barates els terrenys que integren el "Mas Falcó", grandiosa finca situada a la barriada de Valcarlos d'aquesta capital.

Els catés **LA PORTORRIQUE-NA** són els més fins i aromàtics. Plaça del Bon Succés i Xucelà, 25.

Aigües de Sant Hilari HOTEL MARTIN

Obert l'1 de juliol. Informes i prospectes, Restaurant Martin, Barcelona.

CARTUJANO

Vi blanc, 0,85 amp. lit.

Cellers **ARNO & MARISTANY**

Havent finalitzat el termini que marca el reglament d'exposicions per recollir les obres que figuraran en l'Exposició de Primavera, la secretaria de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art fa avinent als expositors que des del dia primer de juliol, el retorn d'obres es farà solament els dies feiners, de nou a una del matí, al Palau de la Indústria.

Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics els trobareu a la Casa Cuyas: Portal de l'Angel, 11.

Treint set, vestit 25 pessetes, 6 pams d'ample. Mitges i mitjons seda extra, 150 parell. Corsega, 318, entre Passeig de Gràcia i Claris.

El proper diumenge, dia primer de juliol, el centre excursionista "Rafel de Casanova" realitzarà una excursió a Sant Miquel del Fai sota el següent itinerari: Mollet, Caldes de Montbany, Sant Felip de Codines, Sant Miquel Penit i Sant Miquel del Fai.

Remi: a les 5:30 h. a l'estació del Nord.

El millor obsequi per a les vacances és un aparell fotogràfic de la Casa Cuyas: Portal de l'Angel, número 11.

Agència Buson

Fa avinent als clients que les hores de visita durant els mesos de juliol, agost i setembre seran únicament de vuit a onze.

Per al concert que l'Orfeó Gracienc dedica als seus protectors, i que tindrà lloc el dia 7 del vinent mes de juliol, a les deu de la nit, poden els senyors socis passar per la secretaria de data entitat a recollir les invitacions que els corresponen.

En aquest concert es cantaran algunes de les obres últimament estrenades al teatre Eldorado, entre les quals hi figurarà l'"Himne català", letra i música del gran artista Apol·lí Mestres, que tan ovacionat fou pel públic que assistí a l'estrena d'aquesta patriòtica obra.

Per a bons **CARQUINYOLIS** J. Santocana, telèfon 953. Sant Quintí de Mediona (Província de Barcelona)

JOIES VILANOVA UNIO.6

—Tots els mals que hi ha a la pell que molesten tant i tant amb la **Crema NEPENTAN** iugen prompte sense trepall.

L'"Obra de Max-Bembo" celebrarà pròximament la **Festa de la maternitat**, coincidint amb el repartiment de robes a les mares i infants inscrits en la humanitària institució.

Actualment, el nombre d'inscrits que reben assistència mèdica a les fundacions pietoses de l'Obra és de quinze mil, i s'aprofitarà aquesta festa per fer una concentració i donar prova palesa de la tasca benfactors que realitza humilment l'"Obra de Max-Bembo" entre les classes humils i desvalgudes.

L'acte tindrà lloc a un dels locals més grans de la ciutat.

VENTILADORS a 27/50 pessetes
METRON P. Catalunya, 17

Indio Rosa

es el millor paper de fumar

Les juntes consultiva i directiva de l'Agrupació Mutua de Comerç i de la Indústria han quedat constituïdes de la següent manera:

Junta directiva: president, Josep Zurbela Gomis; vicepresidents, Josep Puig i Joan B. Col·l Batlle; comptador, Ramon Robirosa Sebès; tesorero, Bertomeu Trias Comas; secretari, Joan Planella Ferrer; vicesecretari, Josep Palou Serra; vocals, Enric Hulgado Cabanach, Sixte Illescas Carreras, Miquel Serra Estruc, Marcell Padró Llagotera, Bernat Aparicio Muntadas, Enric Pla Alegre, Jaume Hugas Comas i Peregrí Borri Masó.

Junta consultiva: Francesc Cantarell Escuder, Pere Clapés Tratal, Jaume Hugas Comas, Eduard Puig Carcereny, Ramon Bernaldo Fernández, Josep Nausa Ferrando, A. Joaquin Cataumbert Munrabá, Josep Puig i Nart, Ramon Taxonera Juanic, Sebastià Prats Dausa, Marcell Borrell Jurnet, Lluís Jover Castells, Jaume Cussó Maurcl, Joan Melleras Barris, Hilari Guàrd Camps, Salvador Sàdruer Sunyer, Eugeni Ramon Falcó, Joaquim Bel Bertrán i Emili Jorba Romanya.

MONTAÑA

Vi negre, 0,75 amp. litro

Cellers **ARNO & MARISTANY**

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia de dansant de 5 a 2 1/2 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

En la reunió celebrada per la junta de govern de la Quinta de Salut L'Alhauca el dia 22 del corrent, sota la presidència de N. Enric Torné, llegida que fou feta de la sessió anterior s'aprovà l'ingrés del Grup Comarcal de Sant Isidre, de Santa Coloma de Queralt, amb 68 socis, al qual pertoca el número d'ordre 375.

Es donà compte de comunicacions rebudes de la Germandat El Màrtir del Gògota, anunciant una visita col·lectiva al Palau de la Mutualitat per al dia primer de juliol; altra de la Unió Esparraguerense, donant gràcies pel tracte i atencions tingudes amb dos dels seus associats allotjats al Palau. Quedà aprovada, previ detingut estudi, la tarifa de Terapèutica física. Redactat el projecte de reglament dels comitès locals, s'acordà trametre'l i convocar la segona Conferència pel dia 22 de juliol.

Últims els treballs per l'acte de propaganda mutualista, que tindrà lloc a Tortosa el dia primer de juliol, es designà per prendre part en el mateix al president Enric Torné, el director facultatiu doctor Girona i Evarist Salat, de la Comissió de propaganda.

Per procedir a la reorganització i

unificació de les oficines, queden nomenats el president, vicepresident i comptador.

Per a cines de família
no hi ha com la Casa Cuyas: Portal de l'Angel, 11.

A primers de juliol s'inaugurarà a l'Acadèmia de taquígrafia de Barcelona un curs d'aquest art tan útil, les classes del qual es donaran els dimarts, dijous i dissabtes, de 8 a 10 de la nit, a l'estatge de l'entitat (Pa'an, número 4, pral).

Per a inscripcions a la secretaria de l'esmentada entitat tots els dies, de 7 a 9 de la nit.

Mosquits Els mata pastilles **Fonquernio**

Designació del senyor conseller don Romà Sol per assistir als actes d'homenatge a la memòria del pedagog català Mossèn Reixach, que se celebraran a Girona i a Llers, respectivament, el dia 30 del corrent, i el dia 1 de juliol pròxim.

Aprovació de les Bases del Concurs per a la concessió de

dues Escoles de Comerç a poblacions catalanes.

Convocatòria de la nova Exposició Escolar.

Comunicació del Centre Nacionalista Català de Nova York regnant el lot de publicacions i llibres catalans oferts per la Mancomunitat a la Biblioteca d'aquella entitat.

Hotel Rigat-Camprodon

Els metges llicenciats en la nostra Facultat l'any 1917 celebraran un àpat de germanor el proper dia primer de juliol a l'Hotel d'Espanya, a les 9 de la nit.

Es prega a tots els companys que no s'hagin inscrit que ho facin quant més aviat millor.

L'Orfeó Guinardorense fa avinent als seus socis i choristes que l'àpat de germanor que s'havia ajornat amb motiu de les circumstàncies anormals que tralassen la vida barcelonina, malgrat persistir les mateixes circumstàncies, el sudat àpat tindrà lloc el diumenge, primer de juliol, a les 2 de la tarda, a l'estatge del Casal Nacionalista Guinardorense.

ELS TEATRES

"TEATRES"

TIVOLI

Companyia de sarsuela i opereta **Pinedo-Ballester** del Teatre de la Sarsuela de Madrid

Última setmana de la temporada

Avui, divendres, festivitat de Sant Pere, tarda, a dos quarts de quatre:

LA MONTERIA
i La reina de les praderes
Nit, a les deu:
LAS MARISCALAS
LA MONTERIA

Gran Teatre Espanyol

Companyia de sarsuela i grans esportades de **SANTPERE I BERGES**
Primera actriu, **ASSUMPTIO CASALS**

DARRERA SETMANA DE VODEVIL
Avui, divendres, 29 de juny (festivitat de Sant Pere). Tarda, a les quatre:

LA PRIMERA
Nit, a les deu:
L'AMOR LLIURE!

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, estrena venint popular:

QUIN CASAMENT!
LA POMA DEL PARADIS
Nit, extraordinària funció:
UN NINOT DEL PAPITU
L'AMOR LLIURE!

Aquest teatre se celebra diàriament un concert de cant i piano, a les 7 1/2 de la nit, al carrer Nou, 73.

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A. Companyia **Martínez Sierra**. Primera actriu, **CATARINA BARCENA**
Avui, divendres, a dos quarts de cinc. Tarda i nit, a tres quarts de deu, la comèdia en tres actes, de Pere Muñoz Seca.

El conflicte de Mercedes

protagonista, Catarina Barcena. Demà, tarda, a tres quarts de deu, la comèdia en un acte **La maña de la mañica** i estrena d'Espanya de l'obra en dos actes, adaptada al castellà, per Gregori Martínez Sierra.

Hable usted con mi mamá
Diumenge, esplèndids programes. Es despata a comptaduria.

Teatre Novetats

Temporada d'estiu 1923
Gran companyia cómica-dramàtica del Teatre Lara de Madrid
Director d'escena

RICARD SIMO-RASO

Penúltimes funcions en dia festiu Avui, divendres, tarda, a les quatre: la comèdia en tres actes, dels germans Quintero,

PÍPILA
i la història còmica en tres quadres, dels germans Quintero,

FORTUNATO
Nit, a les deu, l'última de l'abandonament. Estrena de la comèdia en tres actes, de Joan Josep Lorente.

LA PENA DE LOS VIEJOS
i l'entremès dels germans Quintero **ACACIA Y MELITON**

Demà, **BENEFICI DE RICARD SIMO RASO**
Tarda, a les cinc, matí de l'economia **La pena de los viejos**. Nit, a les deu, repòsit del sànduc en dos actes, de E. Barrio Alvarez i E. Luque. El pòst de antiquitats de Baldomero Pagés, i la història còmica en tres quadres, dels germans Quintero, **Fortunato**. Diumenge, 30 de la temporada de la companyia del teatre Lara de Madrid. Tarda: La mañica de guerra i La pena de los viejos. Nit, La maña.

Es despata a comptaduria

Teatre Còmic

Gran companyia lliure de sarsuela, opereta i revistes, dirigida pel primer actor **Enric Beut**.

Avui, divendres, festivitat de Sant Pere, grans funcions. Tarda, a dos quarts de quatre, i nit, a dos quarts de deu: l'obra divertida sarsuela **Quin casament!**

TORREAR POR LO FINO
El 1.º dia del dia, grans còctels de la festa grica en tres actes,

AVE CESAR!
Títols dels quadres: I. Las Gomeles; II. La Via Patrici; III. El circo romano; IV. La orgia. Lluquissim vestuari nou. Superb atrezzo. Decorat de Morales i Vals i Batlle i. Anzoz Augment de clars. Nobilíssima comparsa. Banda de trompetes i tambors per les segones tipes. Imponderable bellesa de presentació! El matí, vest al Paralello, dissabte, tarda, **MARINA**, per Pellicer. Nit i totes les nits: **AVE CESAR!**

qual per alguns dies. Pel que sembla, prepara una gran cançó de lleons.
—Tilton?—exclamà joiósment Belcher.—El cel me l'envia; vaig a trobar-lo!
Formava aquest projecte molt sincerament. La tempesta l'havia sonejat en aquests darrers dies, revelant-li el costat més lleig de la gran ciutat, havia desvetllat en ell un sentiment de rebellió contra els homes brutals i egoistes, contra les dones sobretot, coquetes i interessades. En la crisi d'una desillusió, sense analitzar-ne la causa, repelia.
—Vaig a posar-me d'acord amb Tilton, i de seguida.

En el curs de la tarda, va decidir de presentar-se a casa Miss Sinclair. Després d'haver-se jurat vint vegades que no hi aniria, havia recordat tot d'una després d'un llarg i penós conflicte entre la seva consciència i la seva inclinació que havia de reclamar el seu xec de vint mil dòlars. Havent justificat d'aquesta manera la seva conducta davant els seus propis fills havia cedit sense combatre més el desig secret de reveure-la.
—Ho havia oblidat, diàstre! I el meu xec! Quan s'acostava a la casa de l'actriu, va resseguir mentalment els motius de raonament que podia invocar contra ella i va admirar-se de la poca solidesa dels seus greuges.
—De fet, pensava amb una singular indul-

Belcher greument — i he fet un disbarat d'inquietar-vos.
—Vos no en teniu la culpa?—concedí ella.
—De veres? Sou massa indulgent!
Comprengué que en aquella picabaralla la darrera paraula no seria seva i canvià de tò.
—Heu estat molt bo de fer el que heu fet, Teddy. No ho oblidaré mai...
—No en parlem més.
Sonà el timbre del telèfon. Stigler, l'empresari del teatre, cridava l'actriu. Immediatament, en el foc del seu entusiasme per la comèdia nova, ella va oblidar llur mal entès. Belcher l'escollava, amb un somris escèptic als llavis. La seva veu per parlar a l'empresari manllevava les mateixes inflexions acurats que havia usat amb ell feia un instant.
—Aquesta vegada, la coneix — pensava ell, l'esperit alliberat—. Felissa, s'enganyava completament. No és una dona... és una actriu!
—Us envio la peca avui mateix —refilia el telèfon—. Esperava Mr. Hargrave. Us l'enviaré. Però cal que em prometen de llegir-la aquest vespre. Oh! Si... Comèdia deliciosa... Interès sostingut... Grans escenes! Sensacional!
Fannestock hi té un paper fet a mida. Vull que ell també hi treballi. Ens vindrem divendres! Entès, Mr. Stigler, la llegiré aquest vespre?... Gràcies. A reveure.

Una mica endolent, volgué tanmateix no deixar-ho traslluir.
—I aquest matí?
—Però si jo no em llevo mai fins a les deu!
—Les vostres explicacions són admirablement convincentes — va dir ell, inclinant-se amb un somriure amarg.
Ella el mirava de fit a fit, sentint-se en una situació falsa, però sense cap idea de les seves obligacions envers ell, acostumada a què hagué els seus capricis fossin considerats com favor.
—Estimat Teddy... — començà ella en un ló de familiaritat exherida.
—Teddy?—repetí ell amb ironia.
Jessie tenia consciència que Belcher li fugia dels dits i desil·ljava retindre-la. Al mateix temps s'irritava de veure que aquest desacord venia a torbar la joia del triomf que la lectura del manuscrit li feia entreveure.
—No sigueu dolent, Teddy — va dir ella impacient per apaivagar-lo de depressa a fi de parlar-li de la comèdia. El fet és que Garboy s'ha preocupat de mi tant com li ha estat possible. Ha venut les meves robes a vuit dies, prevenint el pànic i m'ha salvat així milers de dòlars. M'ha ofert, bé donar-me un xec de vuit-i-dos mil cinc cents dòlars, bé de tornar a esmerçar aquesta suma en el mercat quan vindrà el moment oportú. Què podia fer?
—Teniu tota la raó del món — respongué

gència, tot és ben explicable! Si Garboy ha justificat d'una manera satisfactòria el seu comportament, per què no havia de canviar d'parer? Altament no tenim cap acusació real a formular contra Garboy, res positiu; tal vegada he estat injust envers ell.
Tota la seva colera s'esvaïa davant la perspectiva d'una nova conversa amb Jessie.
—Per què, diable, m'havia irritat tant?— es demanava en entrar en l'ascensor.
Tanmateix, va recordar que ella li havia notificat la seva decisió per un intermediari particularment desagradable — l'odiós Garboy.
—Hauria hagut de telefonar-me! Aquesta és la seva falta!
Felie d'haver trobat finalment una falta precisa, penetrà en el departament amb la dignitat d'un home justament ofès.
L'actriu que estava asseguda en una cadira de braços a prop del foc, no es bellugà gens quan ell entrà. Estava absorbida en la lectura d'un manuscrit obert sobre els seus genolls i va fer senyal a Belcher de restar silenciosos fins que ella hagués acabat.
—Meravel·lós — exclamà a la fi, vibrant d'entusiasme—. Meravel·lós! Quina escena! Colpejant el manuscrit amb un gest poromptori declarà:
—Fare aquest paper... Serà un èxit inofit! I amb l'esperit enflorant per aquella obra

